

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

EVA: 2013-2611-0043
Številka: 00711-11/2013/5
Datum: 26. 9. 2013

Prejeto:	27-09-2013	
Šifra:	000-04/13-19/1	
Povezava:		
EPA:	1455-VI	EU:
Sign. zn.:		
Kratica:		

Vlada Republike Slovenije je na 25. redni seji dne 26. 9. 2013 določila besedilo:

- Predloga zakona o enakosti žensk in moških – prva obravnava,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10).

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dejan Levanič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Jana Lovšin, vodja Službe za enake možnosti in evropsko koordinacijo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- mag. Tanja Salecl, Služba za enake možnosti in evropsko koordinacijo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ruti Rous, Služba za enake možnosti in evropsko koordinacijo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

PRILOGA: 1

Tanja ŠARABON
GENERALNA SEKRETARKA

PRVA OBRAVNAVA

EVA 2013-2611-0043

**PREDLOG ZAKONA
O ENAKOSTI ŽENSK IN MOŠKIH**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Temeljni in splošni zakon o enakosti spolov je Zakon o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02 in 61/07 ZUNEO - A). S spremembo Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 21/12 ZDU – 1F) je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prevzelo naloge, ki jih je opravljal Urad za enake možnosti v skladu z Zakonom o enakih možnostih žensk in moških in drugimi predpisi. Zato je potrebno v roku enega leta določbe Zakona o enakih možnostih žensk in moških ustrezno uskladiti. Glede na to, da je bil Zakon o enakih možnostih žensk in moških sprejet leta 2002 in so bili od tedaj sprejeti tako novi zavezujoči dokumenti Evropske unije in drugih mednarodnih organizacij, kot tudi nekateri nacionalni dokumenti, je potrebno to področje dodatno urediti. Predlog zakona povzema ključne rešitve obstoječega zakona. Spremenjen je v tistih členih, ki navajajo pristojen organ za enakost spolov, navedene so novejšje definicije ravnanj, ki pomenijo diskriminacijo zaradi spola, bolj jasno je opredeljena prepoved diskriminacije zaradi spola in ravnanja pristojnih organov ter mehanizmi za uresničenje dejanske enakosti spolov. Spremenjeno je tudi ime predloga zakona, da je že iz imena razviden cilj zakona - enakost spolov, ne le enake možnosti žensk in moških. To pomeni, da so ženske in moški enako prepoznavni, imajo enako moč in so enako udeleženi na vseh področjih javnega in zasebnega življenja.

Kot večina demokratičnih družb je tudi Slovenija enakost državljanek in državljanov pred zakonom postavila za temeljno ustavno načelo. V 14. členu Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91; v nadaljevanju Ustava RS) je kot prvo izmed načel človekovih pravic in temeljnih svoboščin zapisano načelo enakosti pred zakonom, ki določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede

na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno okoliščino. 15. člen Ustave RS navaja, da se človekove pravice uresničujejo neposredno in na podlagi ustave ter da je mogoče predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin z zakonom, kadar tako določa ustava, ali če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine.

Slovenija je podpisnica številnih mednarodnih dokumentov, ki se nanašajo na splošno varovanje človekovih pravic oziroma posebej na zaščito pred diskriminacijo. Najpomembnejši mednarodni dokument na področju enakosti spolov je Konvencija Organizacije združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, ki v 2. členu državam pogodbenicam nalaga, da z vsemi primernimi razpoložljivimi sredstvi nemudoma začnejo izvajati politiko odpravljanja diskriminacije žensk ter jih zavezuje, da z zakoni ali drugimi ukrepi zagotovijo uresničevanje tega načela v praksi.

Določbe o zagotavljanju enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških na posameznih področjih opredeljujejo tudi drugi, v Republiki Sloveniji veljavni, mednarodni dokumenti. Tako npr. Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah vsebujeta posebno določbo, ki države pogodbenice zavezuje, da moškim in ženskam zagotovijo enakopravno uživanje vseh pravic, določenih v paktih. Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah poleg tega zahteva od držav pogodbenic, da zagotovijo in spoštujejo pravice, zajamčene s paktom, brez kakršnega koli razlikovanja glede na spol in druge osebne okoliščine. Če to še ni določeno z ustreznimi zakoni ali drugimi ukrepi, je država pogodbenica dolžna sprejeti nujne ukrepe za sprejetje zakonskih ali drugih ukrepov, ki bi lahko bili potrebni za uresničevanje pravic, priznanih v paktu (2. člen). Obveza spoštovanja pravic kaže na negativni značaj državljanskih in političnih pravic (prepoved diskriminacije), medtem ko obveza zagotavljanja pravic odraža pozitivni značaj uživanja pravic. Pomeni, da morajo države pogodbenice sprejeti pozitivne korake, da bi v paktu zajamčene pravice posameznice in posamezniki tudi dejansko uživali. Pomembna dokumenta na področju enakosti spolov sta tudi Pekinška deklaracija in Izhodišča za ukrepanje, sprejeta leta 1995 na četrti svetovni konferenci Združenih narodov o ženskah. S podpisom deklaracije so se države podpisnice (med njimi tudi Slovenija) zavezale k uresničevanju enakih pravic in neločljivemu človeškemu dostojanstvu žensk in moških, zagotavljanju celovitega uveljavljanja človekovih pravic žensk in deklet ter krepitevi moči in izboljšanju položaja žensk.

Svet Evrope, katerega članica je tudi Slovenija, prav tako varuje enake pravice žensk in moških. Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS-MP, št. 1-3/1994, v RS, št. 2/1994) je namenjena varovanju širokega obsega državljanskih in političnih pravic posameznic in posameznikov ter uvaja pomemben element univerzalne narave človekovih pravic in v 14. členu prepoveduje diskriminacijo. Republika Slovenija je leta 2010 ratificirala tudi protokol št. 12 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic, ki med drugim določa, da je uživanje vseh pravic, določenih z zakonom,

zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol. Prav tako je z vidika spodbujanja in varstva človekovih pravic žensk pomembna Evropska socialna listina (spremenjena, Uradni list RS-MP, št. 7/99), ki določa pravico vseh delavk in delavcev do enakih možnosti in enakega obravnavanja brez razlikovanja zaradi spola v zadevah, povezanih z zaposlitvijo in poklicem. Države pogodbenice so se zavezale, da bodo navedeno pravico priznavale in ustrezno ukrepale, da bi jamčile oziroma spodbujale njeno uporabo. Dodatek k Spremenjeni Evropski socialni listini določa, da določba ne preprečuje uvedbe posebnih ukrepov za odpravo dejanskih primerov neenakosti. Zadnja konvencija, ki je bila sprejeta 7. aprila 2011, je Konvencija o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Konvencija, kot pravni instrument o človekovih pravicah, krepi odgovornost držav za spodbujanje enakosti spolov in varstvo človekovih pravic žrtev tovrstnega nasilja, saj prav nasilje, ki izhaja iz razmerij med spoloma, ohranja in ustvarja neenakost žensk in moških. Poleg navedenih konvencij je Odbor ministrov in ministrice Sveta Evrope sprejel vrsto konvencij na drugih področjih, ki so prav tako pomembne z vidika človekovih pravic žensk in enakosti spolov.

Tudi Evropska unija kot eno svojih temeljnih načel v Pogodbi poudarja enakost žensk in moških (2. člen) ter v 3. členu med svojimi cilji in nalogami navaja spodbujanje enakosti žensk in moških. V Pogodbi o delovanju Evropske unije je navedeno, da si Evropska unija v vseh svojih dejavnostih prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami (8. člen) ter si pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti prizadeva za boj proti diskriminaciji na podlagi spola (10. člen). S tem Pogodba zavezuje države članice k uporabi strategije integracije načela enakosti spolov v politike (angl. gender mainstreaming). Prepoved diskriminacije zaradi katere koli osebne okoliščine, vključno s spolom, vsebuje tudi Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (OJ C 2010, C 83/02) in priznava pravico do enakosti spolov na vseh področjih. Listina vključuje tudi določilo o posebnih ukrepih in specifičnih ugodnostih v korist nezadostno zastopanega spola (23. člen). Na področju enakosti spolov so sprejete številne direktive, ki pokrivajo področje enakega plačila, enake obravnave pri zaposlovanju, sistemih socialne varnosti, poklicnih sistemih socialne varnosti, samozaposlenih, nosečih delavk, starševskega dopusta ter dostopa do dobrin in storitev. V zadnjih desetih letih so bile mnoge od njih spremenjene ali nadomeščene z novimi. Leta 2006 je bila npr. sprejeta Direktiva 2006/54/ES o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja žensk in moških pri zaposlovanju in poklicnem delu, ki je združila različne direktive o enakem obravnavanju žensk in moških pri dostopu do zaposlitve, vključno z napredovanjem, usposabljanjem, delovnimi pogoji, plačilu in poklicnih sistemih socialnega varstva, ter upoštevala sodno prakso Evropskega sodišča. Sprejeta je bila Direktiva 2010/41 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost in je nadomestila Direktivo 86/613. Direktiva 2004/113/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi, je prva direktiva, ki spodbuja enakost spolov še na drugih področjih razen zaposlovanja in poklicnega življenja. Na področju zdravja in varnosti pri delu nosečih žensk in starševstva sta sprejeti Direktiva 92/85 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo ter

Direktiva 2010/18/EU o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ki je razveljavila Direktivo 96/34/ES. Na področju socialne varnosti pa obstaja Direktiva 79/7/EGS o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti, ki zagotavlja varstvo v primerih bolezni, invalidnosti, starosti, nesrečah pri delu in poklicnih boleznih ter brezposelnosti. Poleg pravnih zavez za zagotavljanje enakosti spolov je Evropska komisija oblikovala Strategijo za enakost moških in žensk, ki predstavlja delovni program za enakost spolov za obdobje 2010-2015. Strategija med drugim poudarja prispevek enakosti spolov h gospodarski rasti in trajnostnemu razvoju ter podpira uvajanje enakosti spolov v strategiji Evropa 2020.

Ker je Evropska unija sprejela protidiskriminacijsko zakonodajo tudi za nekatere druge osebne okoliščine in ne samo za spol, je z vstopom Republike Slovenije v Evropsko unijo bilo potrebno v slovenski pravni red prenesti Direktivo 2000/43/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost in Direktivo 2000/78/ES o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu. Zato je bil leta 2004 sprejet Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, ki je temeljni in splošni zakon o prepovedi diskriminacije. Z njim je v slovenski pravni red prenesen velik del protidiskriminacijske zakonodaje Evropske unije. Ker je Republika Slovenija leta 2006 in leta 2007 prejela obrazloženo mnenje Evropske komisije, da v domači pravni red ni ustrezno prenesla obveznosti iz Direktive 2000/43/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost in Direktive 2000/78/ES o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu, je bil leta 2007 sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja. Zakon jasneje in natančneje opredeljuje osebne okoliščine, področja, na katerih pravo Evropske unije zagotavlja enako obravnavo oziroma prepoved diskriminacije, izjeme ter povzema opredelitve pojmov iz direktiv. Zakon prav tako opredeljuje institut zagovornika oziroma zagovornice načela enakega obravnavanja. Ker je zaradi ukinitve Urada za enake možnosti potrebno spremeniti tudi Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, se bo s posebnim zakonom ustrezneje uredilo tudi zagovorništvo načela enakosti. Tako se bosta pripravila tudi Predlog zakona o uresničevanju načela enakosti in Predlog zakona o zagovorništvu načela enakosti.

Predlog zakona o enakosti žensk in moških sledi razvoju in napredku politike enakosti spolov in usklajuje slovenski pravni red s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi in politiko Evropske unije na področju enakosti spolov, zlasti kar se tiče opredelitve posameznih pojmov in prepovedi diskriminacije zaradi spola. Tako bodo posameznice oziroma posamezniki lažje in nedvoumno razumeli, katere pravice jim na podlagi zakona in v okviru sprejetih direktiv Evropske unije pripadajo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predlaganega zakona je postaviti pravni okvir za oblikovanje politik, katerih namen je na podlagi načela nediskriminacije in enakosti spolov zagotoviti enake možnosti in enako obravnavanje žensk in moških ter enak položaj in vlogo žensk in moških na vseh področjih.

2.2 Načela

Izhajajoč iz ustavne in pravne ureditve Republike Slovenije, pravnih zavez Evropske unije in drugih mednarodnih dokumentov s področja enakosti spolov predlog zakona temelji na načelih enakosti, enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških opredeljenih v:

- 14. členu Ustave Republike Slovenije (enakost pred zakonom),
- Zakonu o uresničevanju načela enakega obravnavanja (Ur. l. RS, št. 93/2007)
- Konvenciji OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk,
- 2. in 3. členu Pogodbe Evropske unije (UL C 115 z dne 9. maja 2008, str. 1),
- Direktivi Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS),
- Direktivi Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi,
- Direktivi 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovana),
- Direktivi 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona so:

- določitev organa, pristojnega za politiko enakosti žensk in moških;
- izrecna navedba direktiv Evropske unije, ki se v okviru vsebine in namena Zakona o enakosti žensk in moških prenašajo v pravni red Republike Slovenije;
- opredelitev prepovedi diskriminacije zaradi spola in povračilnih ukrepov ter dopustnosti različne obravnave, če takšno razlikovanje upravičuje zakonit cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna;
- jasna in natančna opredelitev pojmov, ki so v skladu s pravnim redom Evropske unije

in se nanašajo na enakost spolov ter diskriminacijo zaradi spola in sprejetje ukrepov in strategij za zagotavljanje in ustvarjanje enakosti spolov;

- jasna in natančna opredelitev nosilcev nalog in njihovih pristojnosti;
- opredelitev uporabe splošnih in posebnih ukrepov ter integracije načela enakosti spolov v politike kot pristopov, s katerimi pristojni organi uresničujejo cilje zakona;
- vzpostavitev mehanizmov za izvajanje strategije integracije načela enakosti spolov in učinkovito izvajanje politike enakosti spolov na vseh področjih;
- zagotovitev pravne podlage za sprejem Resolucije o nacionalnem programu za enakost žensk in moških;
- jasna in natančna opredelitev sankcij in pristojnosti inšpekcijskih služb ter možnosti sodelovanja nevladnih organizacij kot stranskih udeležencev oziroma udeleženk v sodnih in upravnih procesih v skladu z zahtevami evropskih direktiv.

Predlog zakona o enakosti žensk in moških določa temeljni okvir za oblikovanje politik na način, da bodo posamezne nosilke in nosilci odgovornosti trajno vključevali načelo enakosti spolov v področja svojega delovanja. Gre za temeljne usmeritve, zlasti organom oblasti, na kakšen način in s kakšnimi pristopi naj ustvarjajo enake možnosti in zagotavljajo enako obravnavanje žensk in moških. Cilj predloga zakona je doseči trajnostni razvoj na področju enakosti spolov in prispevati k takemu razvoju družbe, ki bo vključevala in upoštevala sposobnosti in potenciala tako žensk kot moških.

Predlagani zakon postavlja skupne temelje za urejanje enakosti spolov v področni zakonodaji, predvsem za sprejemanje ustreznih splošnih ukrepov normativne narave oziroma definiranje in sankcioniranje konkretnih oblik diskriminacije zaradi spola. V skladu s pravnim redom Evropske unije predlog zakona opredeljuje pojme, kot so enakost spolov, enako obravnavanje, posredna in neposredna diskriminacija, spolno nadlegovanje itd. Predlog zakona prepoveduje kakršno koli ravnanje, ki pomeni diskriminacijo, opredeljeno v zakonu, ter prepoveduje povračilne ukrepe. Različno obravnavanje spolov je dovoljeno le v primerih zagotavljanja dejanske polne enakosti žensk in moških, če ga upravičuje zakonit cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna. Takšno različno obravnavanje ne pomeni diskriminacije.

Za spodbujanje in uresničevanje dejanske enakosti spolov predlog zakona opredeljuje uporabo splošnih in posebnih ukrepov ter integracijo načela enakosti spolov (angl. gender mainstreaming). Gre za pristope, ki so opredeljeni tako na ravni Evropske unije kot na ravni drugih mednarodnih organizacij kot sta npr. Svet Evrope in Združeni narodi. Predlog zakona tudi opredeljuje, katere ukrepe in ravnanja vključujejo splošni in posebni ukrepi. Predlog zakona posebej izpostavlja, da si morajo organi oblasti, delodajalci, vzgojno-izobraževalne institucije, politične stranke, organizacije civilne družbe in drugi subjekti dejavno, usmerjeno in sistematično prizadevati za uresničevanje enakosti spolov. V ta namen lahko sprejmejo splošne in posebne ukrepe. Vladi in ministrstvu predlog zakona nalaga še izvajanje integracije načela enakosti spolov. Gre za strategijo, ki je vključena v

primarno pravo Evropske Unije in pomeni dopolnitev obstoječe tradicionalne politike, ki se običajno omejuje na specifične probleme, povezane z neenakostjo spolov. Integracija načela enakosti spolov pomeni, da se pri razvoju politik in ukrepov oceni potrebe obeh spolov, izpostavi spolno specifične razlike, poda poudarek na primerjalno razmerje med ženskami in moškimi, se vključi vprašanje razmerja med spoloma na vseh področjih, ki zadevajo ljudi, ter se vnaprej preveri, kakšne možne različne posledice imajo politike in ukrepi na ženske in na moške z namenom, da se zagotovi enakost spolov in prepreči diskriminacijo. Za integracijo načela enakosti spolov so po predlaganem zakonu odgovorni vlada, ministrstva in samoupravne lokalne skupnosti. Pri tem jim strokovno podporo pri razvijanju ustreznih metod in tehnik nudi ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških. Ministrstva so tudi zavezana, da pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za enakost žensk in moških, upoštevajo vidik spola in načela enakosti spolov ter opravijo presojo vpliva na spol.

Predlog zakona določa vzpostavitev mehanizmov za integracijo načela enakosti spolov in učinkovito izvajanje politike enakosti spolov na vseh področjih. Zakon predvideva ustanovitev usmerjevalne skupine za integracijo načela enakosti spolov, katere naloge so izmenjava izkušenj, širjenje rezultatov in dobrih praks ter spremljanje in nadziranje integracije načela enakosti spolov v politike. Za spremljanje in ocenjevanje napredka pri doseganju dejanske enakosti spolov ter dajanje pobud, predlogov in priporočil se ustanovi strokovni svet za enakost žensk in moških, ki ga sestavljajo predstavniki in predstavnice ministrstev, nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakosti spolov, ter strokovnjakinje in strokovnjaki s tega področja.

Nadalje predlog zakona določa uravnoteženo zastopnost spolov pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov, drugih delovnih teles in delegacij, ki jih ustanovi ali imenuje vlada. Enaka dolžnost velja za ministrstva pri sestavi strokovnih svetov. Prav tako mora biti to načelo uravnotežene zastopnosti upoštevano pri imenovanju oziroma predlaganju predstavnic in predstavnikov vlade v javna podjetja in druge osebe javnega prava. Na podlagi Resolucije Evropskega Parlamenta uravnotežena zastopnost pomeni, da so predstavnice oziroma predstavniki enega spola zastopani vsaj 40 %. Seveda pa uravnotežena zastopnost vedno ni mogoča, npr. če je telo sestavljeno iz neparnega števila članic in članov; ko na posameznem področju, na katerem se telo ustanavlja, ni na razpolago kandidatki oziroma kandidatov enega spola; ko so določene osebe članice oziroma člani telesa zaradi svoje funkcije; ko se imenuje oziroma predlaga samo ena predstavnica oziroma predstavnik ipd. Zaradi tega zakon dopušča, da se načelo ne upošteva, če to iz objektivnih razlogov ni mogoče. Predlog zakona predvideva, da se bo za izvajanje te določbe sprejela uredba po vzoru Uredbe o kriterijih za upoštevanje uravnotežene zastopnosti spolov (Ur. l. RS, št. 103/2004), ki je bila sprejeta na podlagi Zakona o enakih možnostih žensk in moških, ki to področje ureja enako kot ta predlog zakona.

Predlog zakona predvideva sprejem posebnega nacionalnega programa za enakost žensk in

moških, k sprejetju katerega je Slovenija zavezana na podlagi Pekinških izhodišč za ukrepanje (Četrta svetovna konferenca OZN o ženskah, Peking 1995). Nacionalni program bo posegal na vsa pomembnejša področja, kjer obstaja neenakost spolov, pri njegovi pripravi pa bodo poleg ministrstev sodelovali tudi nevladne organizacije, socialni partnerji, samoupravne lokalne skupnosti in posamezniki oziroma posameznice, ki delujejo na področju enakosti spolov. Za konkretno izvedbo nacionalnega programa bo vlada vsaki dve leti sprejela akcijski načrt, ki bo podrobneje opredelil dejavnosti za doseg ciljev.

Pomemben del predloga zakona predstavlja izobraževanje za enakost spolov na vseh stopnjah šolanja, saj je to osnovni pogoj za postopno osveščanje na tem področju. Izobraževalni sistem je ključnega pomena za odpravo predsodkov in stereotipov o vlogah žensk in moških v družbi. Za izobraževalni sistem, ki podpira dejavno državljanstvo obeh spolov je nujno, da učbeniki ne vsebujejo stereotipov in da je pedagoško osebje dovolj osveščeno o tej problematiki.

Kot posebne nosilce nalog predlog zakona predvideva tudi samoupravne lokalne skupnosti, saj je za področje ustvarjanja enakosti žensk in moških lokalna raven izredno pomembna. Zato predvideva možnost imenovanja koordinatorice ali koordinatorja za enake možnosti, ki bo spremljala sprejemanje odločitev in njihovih posledic v samoupravni lokalni skupnosti z vidika spolov, predlagala ukrepe in dejavnosti na področju ustvarjanja enakih možnosti ter imela svetovalno vlogo pri oblikovanju rešitev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zaradi uveljavitve predlaganega zakona za državni proračun ne bodo nastali nobeni dodatni izdatki in uveljavitev zakona ne bo zahtevala nobenih drugih dodatnih javnih finančnih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Zakon o enakih možnostih žensk in moških je bil sprejet leta 2002 in je v pravni red Republike Slovenije med drugim prenesel takrat veljavno pravo Evropske unije s področja zagotavljanja načela enakega obravnavanja žensk in moških. Ker je od takrat do danes prišlo do nekaterih sprememb, se v okviru vsebine in namena Predloga zakona o enakosti žensk in moških upoštevajo naslednje sprejete direktive Evropske unije:

- Direktiva Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS),
- Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi,
- Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovana),
- Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Avstrija

Avstrija ureja prenos direktiv s področja enakosti spolov in varstva pred diskriminacijo posebej za javni in zasebni sektor. Zakon o enakem obravnavanju za zasebni sektor vsebuje določbe o enakem obravnavanju žensk in moških na trgu dela in pri dostopu do blaga in storitev. Prav tako opredeljuje sprejetje posebnih ukrepov za spodbujanje dejanske enakosti žensk in moških, ki pa za razliko od javnega sektorja niso obvezujoči. Za javni sektor zakon določa, da si morajo delodajalci prizadevati za uravnoteženo zastopanost spolov pri zaposlovanju. Ministrstva morajo vsakih šest let sprejeti akcijski načrt, ki ima jasno opredeljene cilje za doseganje uravnotežene zastopanosti spolov (45 %) pri zaposlovanju, ki jih morajo preveriti vsaki dve leti.

Danska

Danska ureja področje enakosti žensk in moških in prenos direktiv s tega področja z različnimi zakoni. Med njimi so najpomembnejši Zakon o enakem obravnavanju, ki pokriva področje zaposlovanja in delovnih pogojev, Zakon o enakem plačilu ureja enako plačilo in Zakon o enakosti spolov, katerega namen je spodbujanje enakosti spolov na vseh področjih družbe ter odprava neposredne in posredne diskriminacije ter spolnega

nadlegovanja. Zakon določa, da ima minister oziroma ministrica za enakost spolov pravico določiti izjeme od načela enakega obravnavanja. Nadalje zakon določa, da lahko ministrica oziroma minister za svoje področje dovoli ukrepe za spodbujanje enakosti spolov, ki so namenjeni preprečevanju oziroma odpravljanju spolne diskriminacije. Za enakost spolov so odgovorne vse ministrice oziroma ministri znotraj svojih delovnih področij, ki morajo enakost spolov vključevati v načrtovanje in upravljanje, natančno je določen postopek poročanja, vlogo koordinatorja pa ima ministrstvo za enakost. Tako morajo vsa ministrstva, državne institucije in državna podjetja z več kot 50 zaposlenimi vsaki dve leti poročati o enakosti spolov. Poročila vsebujejo podatke o tem, ali oziroma kakšno politiko za enakost spolov ima ministrstvo, institucija oziroma podjetje, podatke o porazdelitvi glede na spol znotraj posameznih poklicnih kategorij in druge podatke, pomembne za ocenjevanje. Državne institucije in podjetja pošljejo svoja poročila pristojnemu ministru oziroma ministrici, pod katerega delovno področje spadajo, ministrstva pa pripravijo skupno poročilo, ki ga pošljejo ministrici oziroma ministru za enakost spolov. Tudi občinski in okrajni sveti morajo najmanj vsaki dve leti pripraviti podobna poročila in jih poslati ministrici oziroma ministru za enakost spolov. Ministrica oziroma minister za enakost spolov mora vsako leto pripraviti poročilo in načrt dejavnosti za enakost spolov in ga poslati danskemu parlamentu. Zakon tudi določa, da morajo biti javni odbori, komisije in podobna telesa, ki jih ustanovi ministrica oziroma minister, sestavljeni iz enakega števila žensk in moških. Predlagatelji članic in članov za ta telesa morajo predlagati žensko in moškega, ministrica oziroma minister, ki telo ustanavlja, pa se odloči, kdo bo članica oziroma član in pri tem upošteva uravnoteženo zastopanost spolov. Če iz določenih razlogov predlagatelji oziroma predlagateljice odstopajo od načela uravnotežene zastopanosti spolov, morajo pojasniti razloge pristojni ministrici oziroma ministru. Pristojna ministrica oziroma minister se v primerih, ko predlagateljice ali predlagatelji ne upoštevajo načela uravnotežene zastopanosti spolov ali ko se mu zdijo pojasnila razlogov za neupoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov nezadostna, odloči, da lahko telesa opravljajo svojo nalogo brez teh članov ali članic. V primerih, ko ni uravnotežene zastopanosti spolov, lahko ministrica oziroma minister za enakost spolov pozove pristojno ministrico oziroma ministra, da pojasni razloge in zahteva novo sestavo telesa, če telo ni sestavljeno v skladu z zakonom. Odbori, izvršilni organi in podobni kolektivni organi znotraj državne uprave morajo biti prav tako sestavljeni iz enakega števila žensk in moških, v zasebnih institucijah in podjetjih naj bi si prav tako prizadevali za uravnoteženo sestavo. Z zakonom je ustanovljen odbor za enakost spolov kot organ za obravnavo primerov spolne diskriminacije. Odbor je sestavljen iz predsednice oziroma predsednika in dveh članic oziroma članov, ki jih imenuje ministrica oziroma minister za enakost spolov. Odbor ne obravnava zadev, ki spadajo pod pristojnost drugega upravnega organa, preden ta o njih ne odloči, in zadev, o katerih teče sodni postopek, stranke pa ne morejo začeti postopka na sodišču, dokler o zadevi ne odloči odbor. Odbor zavrne vlogo, če zadeva ne spada v njegovo pristojnost ali če je očitno, da zadeva ne bo odločena v prid diskriminirane osebe. Zoper odločitve odbora ni pritožbe, odločitve pa se javno objavijo. V primeru, da se kršiteljica oziroma kršitelj ne podredi odločitvi odbora, ministrica oziroma minister za enakost na zahtevo diskriminirane osebe in z njenim soglasjem začne postopek na sodišču.

Estonija

Namen estonskega zakona o enakosti spolov je zagotoviti enakost spolov na vseh področjih družbenega življenja, z izjemo izvajanja verskih dejavnosti in odnosov v družinskem in zasebnem življenju. Zakon prepoveduje posredno in neposredno diskriminacijo zaradi spola ter opredeljuje nekatere izjeme. Posebej opredeljuje prepoved diskriminacije v poklicnem življenju in opredeljuje dolžnosti delodajalca. Posebno poglavje je namenjeno spodbujanju enakosti spolov, kjer so opredeljene naloge vladnih in lokalnih organov, organov na področju izobraževanja in usposabljanja ter delodajalcev. Zakon vsebuje tudi določbo o reševanju sporov in kazenske določbe. Za spremljanje izvajanja zakona in obravnavo primerov domnevne diskriminacije zaradi spola zakon določa t.i. komisarja oziroma komisarko za enakost spolov, ki je neodvisna in nepristranska strokovnjakinja oziroma strokovnjak. Zakon tudi določa naloge pristojnega ministrstva za enakost spolov (ministrstva za socialne zadeve) v zvezi z izvajanjem zakona in daje podlago za ustanovitev sveta za enakost spolov kot posvetovalnega telesa vlade na področju enakosti spolov.

Islandija

Namen islandskega zakona o enakem položaju in pravicah žensk in moških je vzpostavitev in ohranitev enakega položaja in enakih možnosti žensk in moških ter spodbujanje enakosti spolov na vseh področjih družbe. Zakon našteva ukrepe, s katerimi se doseže namen, in med temi posebej omenja integracijo načela enakosti spolov v vse sfere družbe, omogočanje usklajevanja poklicnega in družinskega življenja ženskam in moškim itd. Zakon opredeljuje pojme kot so posredna in neposredna diskriminacija, spolno nadlegovanje, nadlegovanje zaradi spola, nasilje temelječe na spolu, itd. V nadaljevanju zakon določa pristojni organ za enakost spolov (center za enakost spolov), ki je odgovoren ministrici oziroma ministru za socialne zadeve in socialno varstvo ter pristojni organ, kamor se lahko posameznica ali posameznik in nevladne organizacije v svojem imenu ali v imenu svojih članic ali članov pritožijo v primeru kršitve zakona. Kot posvetovalno telo na področju enakosti spolov pristojna ministrica oziroma minister ustanovi svet za enakost spolov, ki posebno pozornost posveča spodbujanju enakosti spolov na trgu dela in usklajevanju poklicnega in družinskega življenja. Ministrica oziroma minister za socialne zadeve in socialno varstvo v roku enega leta po parlamentarnih volitvah ustanovi tudi forum za enakost spolov, katerega članice in člani so predstavnice in predstavniki parlamenta, nacionalnih in lokalnih institucij, socialnih partnerjev in nevladnih organizacij. Vsako ministrstvo ima strokovnjakinjo oziroma strokovnjaka za enakost spolov, ki opravlja naloge s področja enakosti spolov in spremlja politiko enakosti spolov na področju za katerega je pristojno ministrstvo. O napredku na področju enakosti spolov letno poroča Centru za enakost spolov. Ministrica oziroma minister za socialne zadeve in socialno varstvo lahko imenuje svetovalko ali svetovalca za enakost spolov, ki začasno

pomaga na posameznem področju. Na lokalni ravni zakon določa, da morajo občine ustanoviti odbore za enakost spolov, ki spremljajo sprejemanje odločitev in njihovih posledic v lokalni skupnosti z vidika spolov ter predlagajo ukrepe in dejavnosti na področju ustvarjanja enakih možnosti. Vsaki dve leti mora odbor poročati Centru za enakost spolov o položaju in napredku na področju enakosti spolov v njihovi občini. Zakon daje tudi podlago za sprejetje resolucije o nacionalnem programu za enakost spolov. Glede sestave javnih teles zakon določa, da je potrebno zagotoviti uravnoteženo zastopanost žensk in moških (vsaj 40 % enega in drugega spola) v telesih z več kot tremi članicami oziroma člani, če je to mogoče. To velja tudi za javne gospodarske družbe z omejeno odgovornostjo in podjetja, kjer sta država ali občina večinski lastnici. Zakon tudi določa, da morajo biti statistični podatki razdelani po spolu in zavezuje k uporabi strategije integracije načela enakosti spolov. Zakon v nadaljevanju določa pravice in obveznosti na posameznih področjih družbe in prepoveduje diskriminacijo. Med drugim zakon določa, da morajo imeti delodajalci z več kot 25 zaposlenimi program za enakost spolov na področju kadrovske politike, delodajalci in vodje institucij morajo sprejeti ustrezne ukrepe, da bi preprečili spolno nadlegovanje zaposlenih, študentk in študentov ter strank. V zvezi z izobraževanjem za enakost zakon določa, da mora biti to zagotovljeno na vseh ravneh šolanja, posebna pozornost pa mora biti namenjena učbenikom in drugemu učnemu gradivu, ki ne sme biti diskriminatorno.

Nemčija

Nemčija ima splošni zakon o enakem obravnavanju. Gre za krovni zakon na področju varstva pred diskriminacijo, s katerim je na zvezni ravni enotno uredila to področje. S tem zakonom je bila prenesena večina direktiv EU v zvezi z (ne)diskriminacijo. Zakon zagotavlja varstvo pred diskriminacijo zaradi spola, rase ali narodnosti oziroma etničnega porekla, verskega ali drugega prepričanja, istospolne usmerjenosti, starosti in invalidnosti, in sicer predvsem na področju zaposlovanja in delovnih razmerij, socialnega varstva in ugodnosti, pri dostopu do in oskrbi z dobrinami in storitvami. Pri tem zakon skoraj v celoti sledi ureditvi, ki jo predvidevajo direktive in ne vzpostavlja večjih odstopanj v smislu razširitve varstva na druge osebne okoliščine in področja. Glede na takšno ureditev je omenjeni zakon za pomoč žrtvam diskriminacije in druge naloge, ki jih v zvezi z varstvom pred diskriminacijo zahtevajo direktive EU, predvidel tudi ustanovitev posebnega nediskriminacijskega organa / zveznega urada v okviru ministrstva, pristojnega za družino, starejše, ženske in mladino.

Norveška

Namen norveškega zakona o enakosti spolov je spodbuditi enakost spolov in izboljšati položaj žensk, zagotoviti enako obravnavanje na vseh področjih, vplivati na stališča do vlog spolov v družbi in zavezati pristojne organe, da si bodo prizadevali za enakost spolov. Ženskam in moškim morajo biti na podlagi zakona dane enake možnosti pri izobraževanju, zaposlovanju ter kulturnem in poklicnem napredovanju. Zakon prepoveduje diskriminacijo

in dopušča različno obravnavo z namenom zagotavljanja enakosti žensk in moških. Največ določb se nanaša na enake možnosti spolov na področju zaposlovanja, zakon pa tudi določa, da morajo učbeniki in drugi učni pripomočki, ki se uporabljajo v šolah in drugih izobraževalnih ustanovah, temeljiti na načelu enakosti in ne smejo nekritično podpirati tradicionalnih vlog spolov. Za vladna telesa (komisije, odbore ipd.) je določena spolno uravnotežena sestava. Zakon natančno določa sestavo glede na število članic in članov, kadar gre za telesa z manj kot devetimi osebami. Za telesa z več kot devetimi članicami oziroma člani mora biti vsak spol zastopan z najmanj 40 % predstavnic oziroma predstavnikov.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov

Predlog zakona ukinja institut zagovornice oziroma zagovornika enakih možnosti žensk in moških, ki ga opredeljuje obstoječi Zakon o enakih možnosti žensk in moških. Zagovornica enakih možnosti žensk in moških je delovala v okviru Urada za enake možnosti od leta 2002 do uveljavitve Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja (2004), s katerim se je ustanovil institut zagovornice oziroma zagovornika načela enakosti, pristojnega za obravnavo primerov diskriminacije glede na vse osebne okoliščine. Ker zaradi kadrovskih in finančnih omejitev Urad za enake možnosti ni pridobil odobritve za zaposlitev zagovornika oziroma zagovornice načela enakosti, je takratna zagovornica enakih možnosti žensk in moških prevzela tudi naloge zagovornika oziroma zagovornice načela enakosti. Tako je ena oseba izvajala naloge zagovornice oziroma zagovornika po obeh zakonih. S spremembo Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja leta 2007, ki je natančneje opredelil imenovanje, samostojnost in neodvisnost zagovornice oziroma zagovornika načela enakosti, se je poenotil postopek obravnave primerov domnevnih kršitev prepovedi diskriminacije opredeljen v Zakonu o uresničevanju načela enakega obravnavanja in Zakonu o enakih možnostih žensk in moških. Ni pa bil ukinjen institut zagovornice oziroma zagovornika enakih možnosti žensk in moških. Zagovornica oziroma zagovornik enakih možnosti žensk in moških pa zaradi prej omenjenih razlogov ni bil imenovan. Imenovan je bil le zagovornik načela enakosti, ki je obravnaval primere domnevnih kršitev prepovedi diskriminacije zaradi osebnih okoliščin, vključno s spoloma. Tako, kljub zakonski določbi, posebne zagovornice oziroma zagovornika enakih možnosti žensk in moških nismo imeli. Ker se bo na novo urejalo tudi področje uresničevanja načela enakega obravnavanja in bo institut zagovornika oziroma zagovornice načela enakosti urejal posebni zakon, predlog zakona ne ureja več

instituta zagovornice oziroma zagovornika enakih možnosti žensk in moških.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona nima neposrednega vpliva na gospodarstvo. Vendar pa uresničenje dejanske enakosti spolov, ki je namen predloga zakona, prispeva k uspešnemu gospodarstvu. Z zagotovitvijo enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških ter enakega položaja in vlog žensk in moških na gospodarskem področju na podlagi načela nediskriminacije, uporabimo vse vire, ki jih imamo na razpolago, tako moške kot ženske, in s tem prispevamo k pametni, trajnosti in vključujoči trajnostni rasti, ki so tri temeljna področja Strategije EU 2020.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

– posledice na zaposlenost in trg dela

Predlog zakona nima neposrednega vpliva na zaposlenost in trg dela. Vendar kot krovni zakon na področju enakosti spolov, katerega namen je uresničenje dejanske enakosti spolov, pomembno vpliva na vsa področja, vključno s trgom dela. Predlog zakona prepoveduje diskriminacijo zaradi spola in opredeljuje ravnanja, ki pomenijo diskriminacijo. Področnim zakonom pa je prepuščeno, da prepoved diskriminacije natančneje opredelijo. Zakon o delovnih razmerjih je primer dobre ureditve prepovedi diskriminacije zaradi spola v področnem zakonu, saj natančno določa, kje vse mora biti zagotovljeno enako obravnavanje žensk in moških. Prav tako predpisuje sankcije v primerih nespoštovanja določb. Zagotavljanje enakega obravnavanja žensk in moških pri zaposlovanju in na trgu dela je z vidika uresničenja dejanske enakosti spolov izredno pomembno, saj je ekonomska neodvisnost žensk in moških predpogoj za nadzor in odločanje o svojem življenju;

– posledice na pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter na družinska razmerja

Predlog zakona določa, da enako obravnavanje spolov pomeni odsotnost neposredne in posredne diskriminacije zaradi spola, vključno z diskriminacijo zaradi nosečnosti, rojstva otroka, starševstva, zakonskega stanu ali družinskega oziroma partnerskega razmerja. Ta splošna določba mora biti upoštevana v področni zakonodaji, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke ter družinska razmerja. Področna zakonodaja

s teh področij mora ženskam in moškim zagotoviti enako obravnavanje;

- posledice na enakost spolov

Predlog zakona določa temeljni okvir za oblikovanje javnih politik na način, da bodo posamezne nosilke in nosilci odgovornosti trajno vključevali načelo enakosti spolov na področjih svojega delovanja in s tem prispevali k uresničenju dejanske enakosti spolov na vseh področjih. Njegov cilj je doseči trajnostni razvoj na področju enakosti spolov in prispevati k takemu razvoju družbe, ki bo vključevala in upoštevala sposobnosti in potencialne tako žensk kot moških;

- posledice na sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin

Predlog zakona določa obrnjeno dokazno breme v primerih domneve, da je bila kršena prepoved diskriminacije zaradi spola. Domnevna kršiteljica oziroma kršitelj mora dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil načela enakega obravnavanja oziroma prepovedi diskriminacije. Zaradi nadaljnjega izboljšanja ravni varstva imajo nevladne organizacije, ki delujejo na področju enakosti spolov in imajo status društva v javnem interesu, ob soglasju žrtve možnost sodelovati v sodnih in upravnih postopkih ter pred drugimi pristojnimi organi kot stranske udeleženke oziroma udeleženci.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

- Glede na to, da predlog zakona zavezuje vse državne organe k uresničenju dejanske enakosti spolov, morajo tudi vsi dokumenti razvojnega načrtovanja spoštovati načelo enakosti spolov in biti oblikovani tako, da upoštevajo vidik spola.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

–

- a) Predstavitev sprejetega zakona

Zakon o enakosti žensk in moških bo tako kot obstoječi Zakon o enakih možnostih žensk in moških objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za enakost žensk in moških.

- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Zagotovitev spremljanja izvajanja zakona ter doseganja cilja poteka s pomočjo različnih mehanizmov. Poleg ministrstva, pristojnega za enakost žensk in moških se bo izvajanje spremljalo predvsem s pomočjo nacionalnih programov in akcijskih načrtov za enakost žensk in moških ter v okviru strokovnega sveta za enakost žensk in moških in usmerjevalne skupine za integracijo načela enakosti spolov. Pomembno vlogo pri

spremljanju izvajanja zakona ima tudi zagovornica oziroma zagovornik načela enakosti.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen zakona)

(1) S tem zakonom se ustvarjajo pogoji za uresničevanje dejanske enakosti spolov z zagotovitvijo enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških ter enakega položaja in vlog žensk in moških na političnem, gospodarskem, socialnem, vzgojno-izobraževalnem in katerem koli drugem področju družbenega življenja na podlagi načela nediskriminacije in enakosti spolov.

(2) Ustvarjanje pogojev za uresničevanje dejanske enakosti spolov je naloga celotne družbe in še zlasti organov oblasti, in pomeni zagotovitev enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških, zlasti z odpravo in preprečevanjem diskriminacije zaradi spola, ki izvira iz tradicionalno in zgodovinsko pogojenih družbenih vlog, ter ustvarjanje družbenih sprememb, ki omogočajo pogoje za vzpostavitev in ohranjanje enake zastopanosti in vpliva obeh spolov na vseh področjih družbenega življenja.

2. člen (vsebina zakona)

Za uresničitev dejanske enakosti spolov ta zakon opredeljuje prepoved diskriminacije zaradi spola, uporabo strategije integracije načela enakosti spolov, sprejem splošnih in posebnih ukrepov ter določa nosilke oziroma nosilce nalog, njihove pristojnosti in obveznosti.

3. člen (enakost spolov)

Enakost spolov pomeni, da imajo ženske in moški enako dostojanstvo, pravice in odgovornosti, da so ženske in moški enako udeleženi in imajo enako moč vplivati na načrtovanje in odločanje na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da imajo enak položaj ter enake možnosti za uživanje vseh pravic in za razvoj osebnih potencialov, s katerimi prispevajo k družbenemu razvoju, ter imajo enako korist od rezultatov, ki jih prinaša razvoj.

4. člen
(enako obravnavanje spolov)

Enako obravnavanje spolov pomeni odsotnost neposredne in posredne diskriminacije zaradi spola, vključno z diskriminacijo zaradi nosečnosti, rojstva otroka, starševstva, zakonskega stanu ali družinskega oziroma partnerskega razmerja, na katerem koli področju družbenega življenja, v javnem ali zasebnem sektorju, zlasti v zvezi:

- z zaposlovanjem, samozaposlitvijo in delovnimi pogoji,
- s poklicnim svetovanjem in usposabljanjem,
- z vključevanjem v delavske in delodajalske organizacije ter poklicna združenja,
- s socialno varnostjo,
- z izobraževanjem,
- z dostopom do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrbo z njimi,
- z oglaševanjem in mediji.

5. člen
(direktive Evropske unije)

Vsebina in namen zakona sta v skladu z:

- Direktivo Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL L št. 6 z dne 10. 1. 1979, str. 24),
- Direktivo Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L št. 373 z dne 21. 12. 2004, str. 37),
- Direktivo 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) (UL L št. 204 z dne 26. 7. 2006, str. 23),
- Direktivo 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. 6. 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L št. 180 z dne 15. 7. 2010, str. 1).

II. PREPOVED DISKRIMINACIJE

6. člen
(prepoved diskriminacije in povračilnih ukrepov)

(1) Na katerem koli področju družbenega življenja iz 4. člena tega zakona je prepovedano vsakršno ravnanje v obliki storitve ali opustitve, pozivanje k ravnanju ali spodbujanje ravnanja, ki pomeni diskriminacijo zaradi spola, kot jo podrobneje opredeljujejo 8., 9., 10. in 11. člen tega zakona.

(2) Prepovedani so povračilni ukrepi zoper osebe, diskriminirane zaradi spola, in osebe, ki pomagajo žrtvi diskriminacije.

7. člen
(različno obravnavanje)

(1) Ne glede na prejšnji člen različno obravnavanje zaradi spola ni prepovedano in ne pomeni diskriminacije, če gre za posebni ukrep v skladu s 16. členom tega zakona ali če tako različno obravnavanje upravičuje zakoniti cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna.

(2) Različno obravnavanje v smislu prejšnjega odstavka ni prepovedano in ne pomeni diskriminacije, zlasti:

- v zvezi z zaposlovanjem, samozaposlitvijo in delovnimi pogoji, poklicnim svetovanjem in usposabljanjem, vključevanjem v delavske in delodajalske organizacije ter poklicna združenja, kadar zaradi narave posameznih poklicnih dejavnosti ali konteksta njihovega opravljanja spol predstavlja bistveno in odločilno poklicno zahtevo, pod pogojem, da je cilj zakonit in je zahteva ustrezna in potrebna,
- v zvezi s socialno varnostjo, izobraževanjem, dostopom do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrbo z njimi ter z oglaševanjem v medijih, ko gre za ugodnejše varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo in materinstvom, ter v zvezi z zagotavljanjem blaga in storitev izključno ali predvsem predstavnicam ali predstavnikom enega spola, če tako različno obravnavanje upravičuje zakoniti cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna,
- ko tako v skladu s pravnim redom Evropske unije določa poseben zakon.

8. člen
(neposredna in posredna diskriminacija)

(1) Neposredna diskriminacija zaradi spola obstaja, če je oseba zaradi svojega spola bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno kot oseba nasprotnega spola.

(2) Posredna diskriminacija zaradi spola obstaja, kadar je oseba zaradi svojega spola bila, je ali bi bila zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse v enakih ali podobnih situacijah in pogojih v manj ugodnem položaju kot oseba nasprotnega spola, razen če te določbe, merila ali ravnanja objektivno upravičuje zakoniti cilj in če so sredstva za doseg

tega cilja ustrezna in potrebna.

(3) Neposredna ali posredna diskriminacija so tudi navodila, katerih posledica je bila, je ali bi bila diskriminacija zaradi spola v smislu prvega ali drugega odstavka tega člena.

9. člen
(nadlegovanje zaradi spola)

Nadlegovanje zaradi spola je vsaka oblika nezaželenega ravnanja, povezanega s spolom osebe, z namenom ali posledico prizadeti dostojanstvo osebe in ustvariti zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo.

10. člen
(spolno nadlegovanje)

Spolno nadlegovanje je kakršna koli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja ali vedenja spolne narave z namenom ali posledico prizadeti dostojanstvo osebe, zlasti kadar gre za ustvarjanje zastraševalnega, sovražnega, ponižujočega, sramotilnega ali žaljivega okolja.

11. člen
(nasilje zaradi spola)

Nasilje nad osebo zaradi njenega spola, spolne identitete ali zaradi izražanja spolne identitete so vsa nasilna dejanja, ki povzročijo ali bi lahko povzročila fizične, spolne, psihične ali ekonomske posledice ali trpljenje, vključno z grožnjami s takimi dejanji, prisilo ali samovoljnim odvzemom prostosti, ne glede na to, ali do njih pride v javnem ali zasebnem življenju.

12. člen
(ureditev v posebnem zakonu)

Z zakonom se lahko glede na posebne okoliščine oziroma vsebino urejanja na področju družbenega življenja, ki se z njim ureja, natančneje določijo kršitve prepovedi diskriminacije zaradi spola iz 8., 9., 10. in 11. člena tega zakona ter predpišejo sankcije zanje, ki vključujejo tudi ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti.

III. UKREPI ZA SPODBUJANJE ENAKOSTI ŽENSK IN MOŠKIH

13. člen
(ukrepi za spodbujanje enakosti žensk in moških)

Za spodbujanje in uresničenje dejanske enakosti spolov se uporabljajo integracija načela enakosti spolov ter splošni in posebni ukrepi.

14. člen
(integracija načela enakosti spolov)

Integracija načela enakosti spolov v politike pomeni, da organiziranje, razvoj, napredek in vrednotenje političnih procesov potekajo tako, da sta vidik spola in načelo enakosti spolov vključena v vse politike na vseh ravneh in v vseh fazah.

15. člen
(splošni ukrepi)

(1) Splošni ukrepi so normativni ukrepi, s katerimi se v zakonih in drugih splošnih aktih na posameznem področju družbenega življenja prepoveduje diskriminacija zaradi spola ali zapovedujeta določeno vedenje in ravnanje za zagotovitev dejanske enakosti spolov ter predpišejo sankcije za kršitve te prepovedi oziroma neizpolnjevanja zapovedi.

(2) Splošni ukrepi so tudi ukrepi, določeni v splošnih in drugih aktih subjektov v javnem in zasebnem sektorju, s katerimi se opredelita vedenje in ravnanje za vzpostavljanje dejanske enakosti spolov.

(3) Splošni ukrepi so tudi politični ukrepi, namenjeni uresničevanju enakosti spolov in zagotavljanju enakih možnosti z vidika posameznice in posameznika oziroma posameznih družbenih skupin žensk in moških ter širše javnosti. Splošni politični ukrepi so programi dejavnosti in strategije razvoja področij, določenih v nacionalnem programu za enakost žensk in moških, nacionalnih programih za posamezna področja ter v drugih političnih dokumentih. Splošna politična ukrepa sta tudi odpravljanje okoliščin in preprečevanje pojavov, ki pomenijo diskriminacijo oziroma kršitev temeljnih človekovih pravic (npr. nasilje, trgovina z ljudmi, revščina).

(4) Splošni ukrepi so tudi spodbujanje sodelovanja med različnimi nosilci nalog po tem zakonu in socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami in drugimi akterji, ozaveščanje in obveščanje ciljnih skupin in javnosti o načelih in politiki enakosti spolov ter neseksistična raba jezika v vseh organih oblasti in vseh družbenih odnosih.

16. člen
(posebni ukrepi)

(1) Posebni ukrepi so začasni ukrepi, ki imajo za cilj uresničiti dejansko enakost žensk in moških na področjih družbenega življenja, na katerih se za posameznice in posameznike

oziroma posamezne družbene skupine žensk in moških ugotavlja neuravnotežena zastopanost spolov oziroma neenak položaj in vloga oseb enega spola.

(2) S posebnimi ukrepi se odpravljajo ovire za uravnoteženo zastopanost spolov oziroma za neenak položaj ali vlogo oseb enega spola ali dajejo posebne ugodnosti v smislu spodbude manj zastopanemu spolu oziroma spolu, ki je v slabšem položaju ali ima neenako vlogo.

(3) Posebni ukrepi morajo zasledovati zakoniti cilj, ki je utemeljen na predhodnih analizah o obstoju neenakega položaja ali vloge žensk in moških, sredstva za doseg cilja pa morajo biti ustrezna, potrebna in sorazmerna. Ob sprejetju posebnega ukrepa je treba določiti njegov namen, razloge za sprejetje ter čas njegovega trajanja oziroma način periodičnega preverjanja, ali je ukrep še potreben.

(4) Posebni ukrepi so zlasti:

- pozitivni ukrepi, ki ob enakem izpolnjevanju predpisanih meril in pogojev dajejo prednost osebam tistega spola, ki so zastopane v manjšem številu oziroma so v neenakem položaju ali imajo neenako vlogo glede na spol, dokler ni dosežena uravnotežena ali enaka zastopanost oziroma enak položaj,
- spodbujevalni ukrepi, ki dajejo posebne ugodnosti ali uvajajo posebne spodbude, da se doseže uravnotežena zastopanost spolov oziroma odpravi slabši položaj ali neenaka vloga glede na spol.

17. člen

(uravnotežena zastopanost)

Uravnotežena zastopanost spolov v smislu prejšnjega člena tega zakona obstaja, če je zastopanost vsakega od spolov na posameznem področju družbenega življenja ali njegovem delu vsaj 40-odstotna.

IV. NOSILCI NALOG IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI

18. člen

(splošna opredelitev)

(1) Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil (v nadaljnjem besedilu: organi oblasti), delodajalci, vzgojno-izobraževalne institucije, politične stranke, organizacije civilne družbe in drugi subjekti si dejavno, usmerjeno in sistematično prizadevajo za uresničevanje enakosti spolov glede na naravo dela in področje delovanja. Pri izvajanju svojih nalog spoštujejo načeli nediskriminacije in enakosti spolov.

(2) Za spodbujanje in uresničenje dejanske enakosti spolov subjekti iz prejšnjega odstavka v okviru svojih pristojnosti sprejmejo ukrepe iz 15. in 16. člena tega zakona.

19. člen
(uporaba ženske in moške slovnične oblike)

(1) Državni organi in nosilci javnih pooblastil zagotovijo, da se v podzakonskih aktih in obrazcih, ki so njihov sestavni del, ter v splošnih aktih, izdanih za izvajanje javnih pooblastil, uporabi ženski in moški spol v skladu z uporabo ženskega in moškega spola pri opredelitvi temeljnih subjektov v zakonu, na podlagi katerega so bili izdani.

(2) Organi samoupravnih lokalnih skupnosti zagotovijo uporabo ženskega in moškega spola v svojih splošnih aktih tako, kot to velja za opredelitev temeljnih subjektov v zakonu.

(3) Organi oblasti tudi pri navajanju temeljnih subjektov v političnih aktih, javnih listinah in obrazcih, ki niso sestavni del predpisov, smiselno uporabljajo določbo prejšnjega odstavka.

20. člen
(podatki, ločeni po spolu)

(1) Organi oblasti, ki v skladu z zakonom vodijo zbirke podatkov, ki vsebujejo podatek o spolu ali matični številki občana ali občanke, prikazujejo v analizah podatke ločeno po spolu v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, kadar je to tehnično izvedljivo.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka se uporabljajo za integracijo načela enakosti spolov v politike in pripravo posebnih ukrepov.

21. člen
(državni zbor)

(1) Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) sprejme resolucijo o nacionalnem programu za enakost žensk in moških iz 27. člena tega zakona.

(2) Državni zbor pri sestavi delegacij in oblikovanju delovnih teles, ki jih ustanavlja v skladu s svojim poslovnikom, čim bolj upošteva načelo uravnotežene zastopanosti spolov v smislu 17. člena tega zakona.

22. člen
(vlada in ministrstva)

(1) Zagotavljanje enakih možnosti in zagotavljanje enakega obravnavanja ter uresničevanje dejanske enakosti spolov po tem zakonu je predvsem naloga Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) in ministrstev, ki v okviru svojih pristojnosti vsako na svojem delovnem področju z integracijo načela enakosti spolov ter sprejemanjem ustreznih

splošnih in posebnih ukrepov, opredeljenih v tem zakonu, uresničujejo cilje tega zakona.

(2) Ministrstva pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za zagotavljanje enakih možnosti in enakega obravnavanja ter uresničevanje dejanske enakosti spolov, upoštevajo vidik spola in načelo enakosti spolov ter opravijo presojo vpliva na spol.

(3) Predlog gradiva, predloženega v obravnavo in sprejetje na vladi, katerega sprejetje in izvajanje pomembno vpliva na ekonomski in družbeni razvoj, vsebuje presojo vpliva na spol. O predlogih zakonov in drugih aktov, ki posegajo na področja, pomembna za uresničevanje enakosti spolov, ministrstva pridobijo mnenje in predloge ministrstva, pristojnega za enakost žensk in moških, še preden jih predložijo vladi v sprejetje.

23. člen

(strokovni svet za enakost žensk in moških)

(1) Ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, ustanovi kot strokovno in posvetovalno telo strokovni svet za enakost žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: svet). Svet sestavljajo predstavnice in predstavniki ministrstev in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakosti spolov, ter strokovnjakinje in strokovnjaki z navedenega področja.

(2) Svet spremlja in ocenjuje napredek pri uresničevanju dejanske enakosti spolov ter daje pobude, predloge in priporočila ministrici oziroma ministru, pristojnemu za enakost žensk in moških, v zvezi z doseganjem ciljev tega zakona.

24. člen

(usmerjevalna skupina za integracijo načela enakosti spolov)

(1) Ministrice oziroma ministri vsak za svoje delovno področje določijo uradnico oziroma uradnika v ministrstvu, ki opravlja naloge koordinatorice oziroma koordinatorja za enakost žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: koordinatorica oziroma koordinator). Koordinatorica oziroma koordinator skrbi za izvajanje nalog, ki jih ima ministrstvo na podlagi tega zakona.

(2) Koordinatorice oziroma koordinatorji so članice oziroma člani usmerjevalne skupine za integracijo načela enakosti spolov (v nadaljnjem besedilu: usmerjevalna skupina), ki jo ustanovi ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških.

(3) Usmerjevalna skupina si prizadeva za čim učinkovitejšo integracijo načela enakosti spolov v politike v vseh fazah in na vseh področjih družbenega življenja. Njene naloge so izmenjava izkušenj, širjenje rezultatov in dobrih praks ter spremljanje in nadziranje integracije načela enakosti spolov v politike.

25. člen
(delovna telesa vlade in ministrstev)

(1) Vlada upošteva načelo uravnotežene zastopanosti spolov pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov, drugih delovnih teles ter delegacij, ki jih ustanovi po zakonu o vladi in po svojem poslovníku, pa tudi pri imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov vlade v javnih podjetjih ter v drugih osebah javnega prava, razen če to iz objektivnih razlogov ni mogoče.

(2) Obveznost iz prvega odstavka zavezuje tudi ministrice in ministre pri sestavi strokovnih svetov, ki jih ustanovijo po zakonu o državni upravi.

(3) Vlada določi merila za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena.

26. člen
(posebna vloga vzgoje, izobraževanja in usposabljanja)

(1) Izobraževanje za enakost spolov je sestavni del sistema vzgoje in izobraževanja, vseživljenjskega učenja ter poklicnega usposabljanja, ki med drugim vključuje pripravo obeh spolov za dejavno in enako sodelovanje na vseh področjih družbenega življenja.

(2) Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, in drugi nosilci pristojnosti na področju vzgoje in izobraževanja, vseživljenjskega učenja ter poklicnega usposabljanja zagotavljajo enako obravnavanje spolov, zlasti pri pripravi, sprejemanju in izvajanju javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja oziroma poklicnega usposabljanja, pri potrjevanju učbenikov in uporabi učil ter pri uvajanju organizacijskih novosti in spreminjanju pedagoških oziroma andragoških metod, ter vsak v okviru svojih pristojnosti vzpostavijo ustrezen sistem ukrepov za odpravo ugotovljenih oblik neenakega obravnavanja spolov.

27. člen
(vsebina nacionalnega programa)

(1) Vlada predloži državnemu zboru predlog resolucije o nacionalnem programu za enakost žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program), ki temelji na predlogih ministrstev, samoupravnih lokalnih skupnosti, socialnih partnerjev, nevladnih organizacij in drugih organizacij civilne družbe ter posameznih strokovnjakinj in strokovnjakov.

(2) Nacionalni program določi temeljne politike enakosti žensk in moških. Poleg obveznih

vsebin, ki so predpisane za vse dolgoročne programske dokumente, posebej določi:

- cilje in ukrepe za doseg ciljev na posameznih področjih,
- odgovornost za izvajanje ukrepov iz prejšnje alineje,
- vsebino in nosilce akcijskih načrtov za izvajanje usmeritev in nalog iz nacionalnega programa na posameznih področjih (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrti),
- kazalnike za spremljanje uresničevanja ciljev,
- način spremljanja izvajanja nacionalnega programa in poročanja o tem,
- okvirni obseg sredstev za izvedbo ukrepov iz nacionalnega programa in način njihovega zagotavljanja.

(3) Pripravo nacionalnega programa koordinira ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških, ki ga tudi predloži v sprejetje vladi.

28. člen (akcijski načrti)

(1) Akcijski načrti so izvedbeni akti nacionalnega programa, ki za posamezno področje družbenega življenja opredelijo potrebne dejavnosti za obdobje dveh let.

(2) Predlog vsakokratnega akcijskega načrta na podlagi poročil o preteklem dveletnem obdobju in morebitnih dodatnih predlogov posameznih ministrstev pripravi ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških, in ga predloži v sprejetje vladi.

(3) Ministrstva pošljejo ministrstvu, pristojnemu za enakost žensk in moških, poročilo o izvajanju akcijskega načrta iz prejšnjega odstavka najpozneje dva meseca pred iztekom vsakokratnega akcijskega načrta.

29. člen (poročanje o izvajanju nacionalnega programa)

O izvajanju nacionalnega programa vlada vsaki dve leti poroča državnemu zboru. V poročilu navede ukrepe in dejavnosti, izvedene v preteklem dveletnem obdobju, in cilje, ki so bili z njihovim izvajanjem doseženi.

30. člen (naloge ministrstva, pristojnega za enakost žensk in moških)

(1) Poleg nalog iz 27. in 28. člena tega zakona opravlja ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških, na področjih ustvarjanja enakih možnosti, zagotavljanja enakega obravnavanja in uresničitve dejanske enakosti žensk in moških še naslednje naloge:

- spremlja izvajanje določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi,
- spremlja posamezna področja družbenega življenja z vidika enakosti spolov ter vladi in ministrstvom predlaga sprejetje oziroma spremembo zakonov in drugih predpisov ter sprejetje drugih ukrepov,
- koordinira dejavnosti, namenjene izvajanju integracije načela enakosti spolov, in zagotavlja strokovno podporo pri razvijanju ustreznih metod in tehnik,
- koordinira pripravo nacionalnega programa, spremlja njegovo izvajanje in koordinira pripravo poročila iz prejšnjega člena tega zakona,
- koordinira pripravo poročila o izvajanju Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije proti ženskam (Uradni list SFRJ – Mednarodne pogodbe, št. 11/81) in sodeluje pri pripravi nacionalnih poročil o izpolnjevanju mednarodnih zavez Republike Slovenije na področju uresničevanja dejanske enakosti spolov,
- daje pobude za raziskave in analize, potrebne za izvajanje nacionalnega programa,
- sodeluje z nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju enakosti žensk in moških, ter sofinancira njihove projekte ali dejavnosti.

(2) Pogoje in merila za sofinanciranje projektov oziroma dejavnosti iz sedme alineje prejšnjega odstavka predpiše ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških.

31. člen

(sodelovanje s socialnimi partnerji in nevladnimi organizacijami)

Vlada in pristojna ministrstva pri oblikovanju rešitev in predlogov za doseganje namena tega zakona sodelujejo s socialnimi partnerji in nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju enakosti žensk in moških.

32. člen

(samoupravne lokalne skupnosti)

(1) Samoupravne lokalne skupnosti zagotavljajo enake možnosti in enako obravnavanje žensk in moških ter uresničujejo dejansko enakost spolov v okviru svojih pristojnosti. V ta namen pri pripravi, sprejemanju in izvajanju ukrepov ter dejavnosti upoštevajo vidik spola in načelo enakosti spolov.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti lahko imenujejo koordinatorico oziroma koordinatorja za enakost žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: koordinatorica oziroma koordinator), ki sodeluje pri pripravi in izvajanju nacionalnega programa iz 27. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na samoupravne lokalne skupnosti, predlaga ukrepe in dejavnosti za zagotavljanje enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških ter uresničevanje dejanske enakosti spolov in ima svetovalno vlogo pri oblikovanju rešitev za doseganje namena tega zakona v lokalni skupnosti. Koordinatorica oziroma koordinator pri izvajanju

teh nalog sodeluje z ministrstvom, pristojnim za enakost žensk in moških.

(3) Organi samoupravnih lokalnih skupnosti si čim bolj prizadevajo upoštevati načelo uravnotežene zastopanosti spolov v smislu 17. člena tega zakona in morajo pri načrtovanju razvoja in sprejemanju drugih odločitev obravnavati predloge ukrepov in dejavnosti, ki jih predlagajo koordinatorice oziroma koordinatorji za enakost žensk in moških, ter jih ustrezno upoštevati.

33. člen

(vloga varuhinje oziroma varuha)

Varuhinja oziroma varuh človekovih pravic si v okviru svojih pristojnosti, pri obravnavi primerov s področja varstva pravice enakosti spolov pred zakonom in pri poročanju o svojem delu posebej osredotoča na ustvarjanja enakih možnosti, enake obravnave žensk in moških ter na doseganje dejanske enakosti spolov.

IV. POSEBNOSTI PRAVNEGA VARSTVA DISKRIMINIRANIH OSEB

34. člen

(pravno varstvo in dokazno breme)

(1) V primerih kršitev prepovedi diskriminacije zaradi spola po tem zakonu lahko diskriminirane osebe zahtevajo obravnavo kršitve v sodnem ali upravnem postopku ter pred drugim pristojnim organom pod pogoji in na način, določen v zakonu, ki ureja posamezen postopek, in imajo pravico do odškodnine po splošnih pravilih civilnega prava.

(2) Kadar v postopku iz prejšnjega odstavka diskriminirana oseba navaja dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije zaradi spola, mora domnevna kršiteljica ali kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru glede navedenih okoliščin ni kršil načela enakega obravnavanja oziroma prepovedi diskriminacije zaradi spola.

(3) Določba prejšnjega odstavka ne velja za kazenski postopek.

35. člen

(vloga nevladnih organizacij)

(1) Nevladne organizacije, ki imajo v skladu z zakonom status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju enakosti spolov, lahko s soglasjem žrtve sodelujejo v sodnem ali upravnem postopku zaradi kršitve prepovedi diskriminacije zaradi spola kot stranski udeleženec.

(2) Sodelovanje po prejšnjem odstavku vključuje sodelovanje v postopku kot stranski

udeleženec in delovanje kot zastopnik žrtve v skladu s pogoji procesne zakonodaje.

(3) Šteje se, da ima nevladna organizacija pravni interes za sodelovanje v postopku iz prejšnjega odstavka kot stranski udeleženec, če njen ustanovitveni akt določa, da je namen in cilj njenega delovanja odprava diskriminacije zaradi spola oziroma uresničevanje načela enakosti spolov.

(4) Določbe tega člena se ne uporabljajo za kazenski postopek.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

36. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 2.500 do 40.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojna podjetnica ali podjetnik posameznik in posameznica ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. krši prepoved neposredne in posredne diskriminacije (8. člen tega zakona),
2. krši prepoved nadlegovanja zaradi spola (9. člen tega zakona),
3. krši prepoved spolnega nadlegovanja (10. člen tega zakona).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se z globo od 1.500 do 8.000 eurov za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznujejo pravna oseba, samostojna podjetnica ali podjetnik posameznik in posameznica ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki zaposlujejo deset ali manj delavk in delavcev.

(3) Z globo od 250 do 2.500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznujejo tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba državnega organa in odgovorna oseba organa samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 250 do 1.200 eurov se kaznuje posameznica ali posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem zakonu.

37. člen

(določitev prekrškov v posebnih zakonih)

Če je kršitev prepovedi diskriminacije zaradi spola v skladu z 12. členom tega zakona natančneje opredeljena v posebnem zakonu, se izreče sankcija po posebnem zakonu.

38. člen

(pristojnost za izrekanje sankcij za prekrške)

Za obravnavo kršitev prepovedi diskriminacije zaradi spola in odločanje o prekrških po tem zakonu je pristojna inšpekcija, ki je na posameznem upravnem področju, na katerem je prišlo do ravnanja, ki pomeni diskriminacijo zaradi spola po določbah tega zakona, po zakonu pristojna za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov,.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

39. člen

(ustanovitev strokovnega sveta za enakost žensk in moških)

Ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, ustanovi strokovni svet iz 23. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

40. člen

(ustanovitev usmerjevalne skupine za integracijo načela enakosti spolov)

(1) Ministrice oziroma ministri določijo koordinatorice oziroma koordinatorje iz prvega odstavka 24. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, ustanovi usmerjevalno skupino iz drugega odstavka 24. člena tega zakona v enem mesecu po imenovanju koordinatoric oziroma koordinatorjev iz prejšnjega odstavka.

41. člen

(merila za uravnoteženo zastopanost spolov)

Vlada določi merila iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

42. člen

(predlog resolucije)

Vlada predloži državnemu zboru v sprejetje resolucijo o nacionalnem programu za enakost žensk in moških iz 27. člena tega zakona v prvi polovici leta 2014.

43. člen
(merila za sofinanciranje projektov)

Ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, predpiše pogoje in merila iz drugega odstavka 30. člena tega zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

44. člen
(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02 in 61/07 – ZUNEO-A).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati:

- Uredba o kriterijih za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov (Uradni list RS, št. 103/04) in
- Uredba o pogojih in merilih za sofinanciranje projektov na področju enakih možnosti žensk in moških (Uradni list RS, št. 80/03),

ki pa se uporabljata do uveljavitve uredbe iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona oziroma pravilnika iz drugega odstavka 30. člena tega zakona.

45. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

1. člen opredeljuje namen zakona, ki je uresničiti dejansko enakost žensk in moških ter zagotoviti enake možnosti in enako obravnavo žensk in moških na različnih področjih. Posebej so poudarjena politično, ekonomsko, socialno in vzgojno-izobraževalno področje, ki so še zlasti pomembna z vidika enakosti spolov. Glede na položaj žensk v Sloveniji predlog zakona kot namen posebej določa tudi izboljšanje njihovega položaja. Enake možnosti se ustvarjajo z odpravljanjem ovir, ki ženskam in moškim zaradi razmerij med spoloma preprečujejo enako ekonomsko, politično in družbeno sodelovanje ter s tem tudi dejansko enakost spolov. Pri tem je posebej opredeljeno neenako obravnavanje spolov oziroma diskriminacija, ki je posledica tradicionalno in zgodovinsko pogojenih različnih družbenih vlog žensk in moških. Temeljni pogoj za uresničenje enakosti spolov je odprava

obstojećih oblik oziroma preprečitev nove oblike diskriminacije v praksi. Drugi vidik uresničenja dejanske enakosti spolov je ustvarjanje pogojev za enako zastopanost žensk in moških na vseh področjih družbenega življenja.

K 2. členu

2. člen določa vsebino zakona. Zakon prepoveduje diskriminacijo zaradi spola in opredeljuje splošne in posebne ukrepe ter integracijo načela enakosti spolov v politike kot ukrepe oziroma strategijo, s katerimi prispevamo k ustvarjanju dejanske enakosti spolov. Zakon tudi določa nosilce posameznih nalog, njihove pristojnosti in obveznosti.

K 3. členu

3. člen opredeljuje enakost spolov, ki pomeni, da imajo ženske in moški enake možnosti, enake pravice in obveznosti na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, to je uravnotežena delitev moči in vpliva, enake možnosti za zaposlovanje in napredovanje, enak dostop do izobraževanja in usposabljanja, enake možnosti za razvoj osebnih ambicij, interesov in talentov, delitev odgovornosti pri skrbi za družino, odsotnost nasilja, ki izhaja iz neenakih razmerij in družbene moči med spoloma, itd. Načelo enakosti spolov je v različnih mednarodnih dokumentih opredeljeno kot temeljno načelo, ki ga morajo spoštovati vse države članice medvladnih in mednarodnih organizacij, kot so Evropska unija, Organizacija združenih narodov in Svet Evrope. Ti dokumenti poudarjajo, da enakosti spolov ne smemo razumeti kot istost ali podobnost žensk in moških, temveč kot sprejemanje razlik oziroma drugačnosti med ženskami in moškimi ter kot enako vrednotenje teh razlik in različnih družbenih vlog. To pomeni, da se politika enakosti spolov zavzema za resnično partnerstvo med ženskami in moškimi ter delitev odgovornosti pri odpravljanju neravnotežij v javnem in zasebnem življenju. Opredelitev izraza, ki jo navaja predlog zakona, je navedena v publikaciji Evropske komisije Sto besed za enakost, Večjezični slovar izrazov o enakosti žensk in moških.

K 4. členu

4. člen opredeljuje enako obravnavanje spolov, ki pomeni odsotnost neposredne in posredne diskriminacije zaradi spola.

K 5. členu

V skladu s pravili nomotehnike se v tem členu izrecno navajajo direktive Evropskih skupnosti, ki se v okviru vsebine in namena zakona prenašajo v pravni red Republike Slovenije.

K 6. členu

6. člen prepoveduje diskriminacijo zaradi spola ter ženskam in moškim zagotavlja enako obravnavanje na vseh področjih. K enaki obravnavi žensk in moških nas zavezujejo Ustava RS, ki v 14. členu zagotavlja enakost pred zakonom, ter mnogi drugi mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije. Ključni dokument, ki prepoveduje diskriminacijo žensk, je Konvencija ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk. Dokumenti, ki

prepovedujejo diskriminacijo na podlagi različnih okoliščin, med njimi tudi zaradi spola, so še Ustanovna listina Organizacije združenih narodov, Splošna deklaracija človekovih pravic, Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Mednarodni pakt o državljskih in političnih pravicah ter drugi. Spodbujanje enakosti in varstvo pred diskriminacijo sta tudi pomembni načeli politike Evropske unije. V 3. členu Pogodbe o Evropski uniji je zapisano, da se Evropska unija bori proti diskriminaciji ter spodbuja enakost žensk in moških. Direktive s področja enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških na posameznih področjih prepovedujejo diskriminacijo in določajo zagotavljanje varstva pred povračilnimi ukrepi. Diskriminirane osebe in osebe, ki pomagajo žrtvi diskriminacije, ne smejo biti izpostavljene neugodnim posledicam zaradi ukrepanja, katerega cilj je prepoved diskriminacije.

K 7. členu

Določba dopušča različno obravnavanje spolov, če ga upravičuje zakoniti cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna. Tako različno obravnavanje ne pomeni diskriminacije. Kot je opredeljeno v 4. členu Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, je namen različnega obravnavanja pospešiti uresničevanje dejanske enakosti žensk in moških, vendar tako različno obravnavanje ne sme povzročiti neenakih ali posebnih meril in preneha veljati, ko so dosežene enake možnosti in enaka obravnavanja žensk in moških. Tudi Pogodba Evropske unije v 157. členu določa, da za zagotovitev dejansko polne enakosti med moškimi in ženskami v delovnem življenju načelo enakega obravnavanja državam članicam ne preprečuje ohranitve ali sprejetja ukrepov o posebnih ugodnostih, s katerimi se nezadostno zastopnemu spolu olajša opravljanje poklicne dejavnosti ali prepreči ali izravna neugoden položaj v poklicni karieri. V skladu z direktivami s področja enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških zakon navaja izjeme, ko različno obravnavanje ni prepovedano.

K 8., 9., 10. in 11. členu

Odsotnost diskriminacije zaradi spola je ena temeljnih človekovih pravic. Določbe opredeljujejo oblike diskriminacije enako, kot jih v direktivah s področja enakih možnosti in enakega obravnavanja žensk in moških opredeljuje zakonodaja Evropske unije, in gre za pravno zavezujoče definicije. 8. člen opredeljuje posredno in neposredno diskriminacijo ter da se za diskriminacijo štejejo tudi navodila v smislu ravnanj, ki opredeljujejo posredno in neposredno diskriminacijo. Diskriminacija je tudi kakršno koli manj ugodno obravnavanje žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu, ki je povezano z nosečnostjo ali izrabo porodniškega dopusta. V 9. členu je opredeljeno nadlegovanje zaradi spola, v 10. členu pa spolno nadlegovanje, ki sta obliki diskriminacije. 11. člen opredeljuje nasilje zaradi spola. Nasilje zaradi spola se razume kot oblika diskriminacije in kršitev temeljnih svoboščin žrtve in vključuje nasilje v odnosih z bližnjimi, spolno nasilje (vključno s posilstvom, spolnim napadom in spolnim nadlegovanjem), trgovino z ljudmi, suženjstvo in druge oblike škodljivega ravnanja, kot so prisilne poroke, pohabljanje ženskih spolnih organov in t. i. kazniva dejanja, storjena iz časti. Definicija je povzeta po Konvenciji Sveta Evrope o

preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter Direktivi o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj.

K 12. členu

Predlagani zakon določa skupne temelje in izhodišča za zagotavljanje enakega obravnavanja žensk in moških na katerem koli področju. Zakon ne vsebuje konkretnih oblik diskriminacije, temveč navaja samo definicije diskriminacije in dejanja, ki se štejejo za diskriminacijo. Glede na to so področni zakoni tisti, ki lahko podrobneje opredelijo kršitve prepovedi diskriminacije in jih ustrezno sankcionirajo. Predlog zakona v 12. členu določa, da se lahko v zakonih glede na posebne okoliščine oziroma vsebino urejanja na določenem področju družbenega življenja natančneje določijo kršitve prepovedi diskriminacije zaradi spola ter predpišejo sankcije.

K 13. členu

Za spodbujanje in uresničevanje dejanske enakosti spolov zakon opredeljuje uporabo splošnih in posebnih ukrepov ter strategije integracije načela enakosti spolov (angl. gender mainstreaming). Gre za pristope, ki so opredeljeni na ravni Evropske unije in drugih mednarodnih organizacij, kot sta npr. Svet Evrope in Organizacija združenih narodov. Opredelitev splošnih in posebnih ukrepov ter integracije načela enakosti spolov vsebujejo 14., 15. in 16. člen.

K 14. členu

14. člen opredeljuje integracijo načela enakosti spolov (angl. gender mainstreaming), strategijo za uresničenje dejanske enakosti spolov, sprejeto na ravni Organizacije združenih narodov, Evropske unije in Sveta Evrope. Integracija načela enakosti spolov pomeni presojo vplivov vsake načrtovane politike, ukrepa, zakona ali programa na ženske in na moške, in sicer na vseh področjih in vseh ravneh. Politike in programi na vseh političnih, ekonomskih in družbenih področjih se morajo oblikovati, izvajati in vrednotiti tako, da imajo ženske in moški od njih enake koristi in da se z njimi odpravlja neenakost med spoloma.

K 15. členu

Zakon v 15. členu opredeljuje splošne ukrepe, ki so lahko normativni ali politični. Normativni ukrepi vključujejo zakonske določbe, s katerimi se na posameznem področju prepoveduje diskriminacija zaradi spola ali zapoveduje določeno vedenje in ravnanje za doseg enakega obravnavanja spolov ter se določijo sankcije ob kršitvah te prepovedi oziroma zapovedi. Politične ukrepi pa vključujejo predvsem strategijo in politiko države na področju ustvarjanja enakosti žensk in moških. Med splošne ukrepe uvrščamo tudi spodbujanje sodelovanja med različnimi akterji oziroma akterkami, ozaveščanje in obveščanje ter neseksistično rabo jezika.

K 16. členu

16. člen opredeljuje posebne ukrepe, ki so namenjeni uresnitvi dejanske enakosti žensk in moških na področjih, kjer obstaja neuravnotežena zastopanost spolov oziroma neenak

položaj oseb enega spola. Ženske in moške lahko različno obravnavamo, če tako različno obravnavanje upravičuje zakoniti cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna. Izvajajo se lahko samo toliko časa, dokler je to potrebno, da se doseže namen, zaradi katerega so bili uvedeni. Takoj ko razlikovanje žensk in moških ni več upravičeno, jih je treba odpraviti, sicer gre za diskriminacijo. Najpomembnejša oblika posebnih ukrepov so pozitivni ukrepi, ki ob enakem izpolnjevanju predpisanih meril in pogojev dajejo prednost osebam tistega spola, ki so v manj ugodnem položaju oziroma so zastopane v manjšem številu, dokler ni dosežen določen ciljni delež oziroma kot končni cilj enaka zastopanost. Pozitivne ukrepe lahko sprejemajo različni subjekti v javnem in zasebnem življenju, njihov namen in razloge za sprejetje pa opredelijo v aktih, s katerimi jih sprejmejo. Druga vrsta ukrepov so spodbujevalni ukrepi, ki dajejo posebne ugodnosti ali uvajajo posebne spodbude, da se odpravlja neenak položaj glede na spol, kot npr. posebna usposabljanja samo za ženske na področjih, na katerih niso dovolj zastopane, finančne spodbude za razvoj ženskega podjetništva, posebne finančne spodbude za delodajalce, ki izvajajo politiko enakih možnosti, podeljevanje javnih naročil zaradi spodbujanja zaposlovanja žensk.

K 17. členu

17. člen določa, da uravnotežena zastopanost spolov v smislu sprejemanja posebnih ukrepov pomeni, da mora biti zastopanost vsakega od spolov na posameznem področju družbenega življenja vsaj 40-odstotna. Gre za razumen cilj, ki je opredeljen v številnih dokumentih Evropske unije v zvezi z uravnoteženo zastopanostjo spolov na mestih odločanja. Med drugimi tudi resolucija Evropskega parlamenta opredeljuje, da uravnotežena zastopanost pomeni, da so predstavnice oziroma predstavniki enega spola zastopani vsaj 40-odstotno.

K 18. členu

Čeprav je uresničenje dejanske enakosti žensk in moških naloga celotne družbe, 18. člen izrecno navaja nekatere subjekte, ki si morajo še prav posebno dejavno, usmerjeno in sistematično prizadevati za enakost spolov in spoštovati načelo enakega obravnavanja. Zakon tudi določa, da za spodbujanje in uresničevanje dejanske enakosti spolov lahko sprejmejo splošne in posebne ukrepe. Sprejmejo jih lahko na katerem koli področju, na katerem obstaja razlika med spoloma, njihov namen in razloge za sprejetje pa morajo opredeliti v aktih, s katerimi jih sprejmejo.

K 19. členu

Spolno občutljiva raba jezika je eden od dejavnikov, ki prispevajo k enakosti spolov. Jezik ima temeljno vlogo pri oblikovanju družbene identitete posameznika in posameznice ter je medsebojno povezan z družbenim obnašanjem in kulturo. Uporaba jezika, v katerem se zapovedujejo prisotnost, enak položaj in vloge žensk in moških v družbi, zgovorno zrcali, ali so deklice in dečki, ženske in moški obravnavani enako, enako prepoznavni v družbi in ali imajo enako vrednost in dostojanstvo. Toda v govorjenem in pisnem izražanju dajemo še vedno prednost moški slovnični obliki, pri čemer predpostavljamo, da velja za nevtralno in da zatorej vključuje ženske in moške. Z neseksistično rabo jezika je mogoče uskladiti jezik z družbenimi in kulturnimi spremembami, ki zaznamujejo življenje žensk in moških,

in prispevati k udejanjanju enakosti spolov. Zaradi tega želimo s predlagano določbo pristojne organe spodbuditi k uporabi obeh spolnih slovničnih oblik. 19. člen predloga zakona določa, da morajo državni organi in nosilci javnih pooblastil zagotoviti, da se v podzakonskih aktih in obrazcih, ki so njihov sestavni del, ter v splošnih aktih, izdanih za izvajanje javnih pooblastil, uporabi ženski in moški spol v skladu z uporabo moškega in ženskega spola pri opredelitvi temeljnih subjektov v zakonu, na podlagi katerega so bili izdani. Enako velja tudi za organe samoupravnih lokalnih skupnosti. S to določbo razširjamo uporabo ženske in moške slovnične oblike na način, kot je opredeljen v 115. členu Poslovnika državnega zbora (da se mora v besedilu členov smiselno uporabiti ženski in moški spol v tistih prvih členih oziroma poglavjih predloga zakona, ki določajo temeljne subjekte predloga zakona, z navedbo, da se v nadaljnjem besedilu uporabi naslavljanje v moškem spolu), še na podzakonske akte in obrazce ter druge akte, izdane na podlagi zakona. Omenjeno določbo organi oblasti smiselno uporabljajo tudi pri navajanju temeljnih subjektov v političnih aktih, javnih listinah in obrazcih, ki niso sestavni del predpisov.

K 20. členu

Temeljni pogoj za uresničenje dejanske enakosti spolov je poznavanje trenutnega položaja žensk in moških na različnih področjih. Za to potrebujemo statistične podatke, ki so prikazani ločeno po spolu in drugih spremenljivkah. Brez podatkov, ločenih po spolu, ter analiz, ki se nanašajo na položaj ciljnih skupin žensk in moških, ki jih določena politika zadeva, ni mogoče izvajati integracije načela enakosti spolov, k izvajanju katerega je Slovenija zavezana na podlagi mednarodnih dokumentov in dokumentov Evropske unije. Prav tako je za izvajanje učinkovite politike enakosti spolov nujno, da se obstoječe zbirke statističnih podatkov vodijo ločeno glede na spol. Kot so že večkrat razsodila evropska sodišča (tako ECJ kot ESČP), država članica ne sme sprejemati nikakršnih pozitivnih ukrepov, če potreba po njih ne izhaja iz zbranih statističnih podatkov. Pri tem je treba poudariti, da ne gre za prikazovanje osebnih podatkov, temveč agregatnih podatkov po spolu. Predlog zakona tako vsebuje določbo, da se podatki s področij, ki so pomembna za uresničevanje enakosti spolov, prikazujejo ločeno po spolu v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Člen ne pomeni zahteve po kakršni koli nadgradnji obstoječih informacijskih sistemov, temveč zgolj zahtevo, da se že zbrani podatki v primeru prikazovanja analiz prikažejo tudi ločeno po spolu, ob pogoju, da obstoječi sistem že vsebuje podatke o spolu (npr. EMŠO ali spol), ter ob pogoju, da je v obstoječi informacijski sistem že vključena funkcija, s katero je mogoče razporediti podatke po spolu.

K 21. členu

Državni zbor sprejme nacionalni program za enakost žensk in moških, katerega vsebino ureja predlog zakona v 27. členu. Državni zbor pri sestavi delovnih teles in delegacij upošteva načelo uravnotežene zastopanosti žensk in moških. Gre za pozitivni ukrep, ki se izvaja tako, da se upošteva dejansko razmerje žensk in moških v državnem zboru ob upoštevanju že obstoječih pravil o sestavi delovnih teles.

K 22. členu

Vlada in ministrstva so tisti, ki določajo, usmerjajo in usklajujejo izvajanje politike države

na področju enakosti spolov ter predlagajo zakone in sprejemajo izvršilne predpise ter druge ukrepe, zato so predvsem oni odgovorni za uresničevanje ciljev tega zakona. Za uresničevanje dejanske enakosti spolov se uporabljajo predvsem integracija načela enakosti spolov ter splošni in posebni ukrepi, ki so opredeljeni v 14., 15. in 16. členu. Gre za pristope, ki so opredeljeni in sprejeti na mednarodni ravni in ravni Evropske unije. Ker je presoja vpliva na spol ena najširše in najpogosteje uporabljenih metod pri integraciji načela enakosti spolov, predlog zakona nalaga ministrstvu, da pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti žensk in moških, upoštevajo vidik enakosti spolov in opravijo presojo vpliva na spol. Pri tem sodelujejo z ministrstvom, pristojnim za enakost žensk in moških, ter upoštevajo njegove predloge in mnenja. Z uporabo integracije načela enakosti spolov in presoje vpliva na spol je bilo v preteklih letih izvedenih več usposabljanj za posamezna ministrstva tako, da so se javne uslužbenke in uslužbenci seznanili z njuno uporabo. Prav tako so bili pripravljene priročnik *Pot k enakosti spolov: Učinkovitejše integriranje načela enakosti spolov v politike*, katerega namen je bil vse sodelujoče pri oblikovanju in izvajanju politik seznaniti z metodami in tehnikami za izvajanje integracije načela enakosti spolov. Razvita je bila tudi metoda štirih korakov kot pripomoček pri integraciji načela enakosti spolov pri vsakodnevnem delu. Predlog zakona tudi določa, da morajo ministrstva o predlogih zakonov in drugih aktov, ki posegajo na področja, pomembna za uresničenje dejanske enakosti spolov, še preden jih predložijo vladi v odločitev, pridobiti predloge in mnenja ministrstva, pristojnega za enakost žensk in moških.

K 23. členu

V skladu z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve lahko minister oziroma ministrica ustanovi strokovni svet. Ker politika enakosti spolov posega na vsa področja našega življenja in gre za horizontalno politiko, je sodelovanje s civilno družbo ter strokovnjaki in strokovnjakinjami s področja enakosti žensk in moških nujno za čim boljše oblikovanje in izvajanje politik. Zaradi tega zakon predvideva ustanovitev strokovnega sveta za enakost žensk in moških. Njegovo sestavo in pristojnosti bo opredeljeval interni akt.

K 24. členu

K izvajanju integracije načela enakosti spolov so zavezana vsa ministrstva. Da delo poteka čim učinkoviteje in je vidik spola vključen v vse politike, je ustanovljena stalna koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo koordinatorice in koordinatorji za enakost spolov. Stalna koordinacijska skupina si prizadeva za čim učinkovitejšo integracijo načela enakosti spolov v politike v vseh fazah in na vseh področjih. Njene naloge so izmenjava izkušenj, širjenje rezultatov in dobrih praks ter spremljanje in nadziranje integracije načela enakosti spolov v politike.

K 25. členu

Na podlagi 25. člena zakona mora vlada upoštevati načelo uravnotežene zastopanosti spolov pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov, drugih delovnih teles in delegacij, ki jih ustanovi ali imenuje. Enaka dolžnost velja za ministrstva pri sestavi

strokovnih svetov. Prav tako mora biti načelo uravnotežene zastopanosti spolov upoštevano pri imenovanju oziroma predlaganju predstavnic in predstavnikov vlade v javna podjetja in druge osebe javnega prava. Seveda pa uravnotežena zastopanost vedno ni mogoča, npr. če je telo sestavljeno iz neparnega števila članic in članov, ko na posameznem področju, za katero se telo ustanavlja, ni na razpolago kandidatki oziroma kandidatu enega spola, ko so določene osebe članice oziroma člani telesa zaradi svoje funkcije, ko se imenuje oziroma predlaga samo ena predstavnica oziroma predstavnik ipd. Zaradi tega zakon dopušča, da se načelo uravnotežene zastopanosti spolov ne upošteva, če to iz objektivnih razlogov ni mogoče. Na podlagi resolucije Evropskega parlamenta uravnotežena zastopanost pomeni, da so predstavnice oziroma predstavniki enega spola zastopani vsaj 40-odstotno. Enak člen je že v Zakonu o enakih možnostih žensk in moških, katerega izvedbo ureja Uredba o kriterijih za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov (Uradni list RS, št. 103/04). Podrobnejše izvajanje te določbe bo opredeljeno v uredbi, ki jo bo sprejela vlada v enem letu od uveljavitve tega zakona.

K 26. členu

26. člen določa posebno vlogo nosilcev pristojnosti v zvezi z vzgojo in izobraževanjem ter poklicnim usposabljanjem, da tudi na tem področju zagotovijo spoštovanje enakosti žensk in moških. Pristojno ministrstvo mora zagotoviti enako obravnavanje spolov pri sprejemanju in izvajanju javno veljavnih izobraževalnih programov, potrjevanju novih učbenikov in uporabi učil ter uvajanju organizacijskih novosti.

K 27. členu

K sprejetju resolucije o nacionalnem programu za enakost žensk in moških se je Slovenija zavezala s sprejetjem Pekinških izhodišč za ukrepanje, ki veljajo za najpomembnejši strateški dokument Organizacije združenih narodov, sprejet na Četrtni svetovni konferenci o ženskah leta 1995 v Pekingu. S sprejetjem tega besedila so se njegove podpisnice (med njimi tudi Vlada Republike Slovenije) zavezale, da bodo spoštovale njegova izhodišča in priporočila ter da bodo pri oblikovanju svojih nacionalnih strategij ravnale v skladu z njegovimi temeljnimi načeli. Temeljni namen resolucije o nacionalnem programu je določiti splošne prioritete za izboljšanje položaja žensk oziroma za zagotavljanje trajnostnega razvoja enakosti spolov. Zakon opredeljuje vsebino nacionalnega programa, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških, v sodelovanju z drugimi ministrstvi, lokalnimi skupnostmi, socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami in drugimi organizacijami civilne družbe ter posameznimi strokovnjakinjami in strokovnjaki. Gre za večletni program, ki ga je smiselno vezati na posamezno finančno perspektivo Evropske unije.

K 28. členu

Resolucija o nacionalnem programu za enakost žensk in moških se izvaja na podlagi akcijskih načrtov, ki jih sprejme vlada vsaki dve leti (proračunsko obdobje). Akcijski načrti določajo konkretne naloge in dejavnosti, namenjene ustvarjanju enakosti spolov na posameznih področjih. Ministrstva o izvajanju posameznega akcijskega načrta poročajo ministrstvu, pristojnemu za enakost žensk in moških, ki na podlagi teh poročil in predlogov

pripravi predlog akcijskega načrta za naslednji dve leti.

K 29. členu

K čim boljšemu oblikovanju in izvajanju politike enakosti spolov ter izvajanju resolucije o nacionalnem programu prispeva tudi redno poročanje državnemu zboru. Poročila o izvajanju dvoletnih akcijskih načrtov se zato pošljejo državnemu zboru v seznanitev.

K 30. členu

30. člen določa naloge, ki jih ima ministrstvo, pristojno za enakost žensk in moških, po tem zakonu. Določa tudi sofinanciranje nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakosti spolov. Pogoje in merila za sofinanciranje projektov oziroma dejavnosti nevladnih organizacij bo predpisala ministrica oziroma minister za enakost žensk in moških.

K 31. členu

Direktive Evropske unije na področju uresničevanja načela enakega obravnavanja moških in žensk ter nediskriminacije (Direktiva 2006/54/ES, 2004/113/ES, 2000/43/ES in 2000/78/ES) posebej poudarjajo sodelovanje s socialnimi partnerji in ustreznimi nevladnimi organizacijami in interesnimi skupinami, zaradi česar tako določbo vsebuje tudi predlog zakona. Sodelovanje socialnih partnerjev in nevladnih organizacij je predvideno tudi pri pripravi nacionalnega programa za enakost žensk in moških (30. člen) in v strokovnem svetu (23. člen).

K 32. členu

Predlog zakona posebej opredeljuje vlogo samoupravnih lokalnih skupnosti pri spodbujanju in ustvarjanju enakosti žensk in moških ter uvaja integracijo načela enakosti spolov tudi na lokalno raven. Samoupravne lokalne skupnosti imajo možnost imenovanja koordinatoric oziroma koordinatorjev za enakost žensk in moških, ki lahko predlagajo ukrepe in dejavnosti. To pomeni, da lahko opozarjajo na probleme, predlagajo obravnavo določene teme, predlagajo ustrezne rešitve ter imajo na področju ustvarjanja enakosti spolov svetovalno vlogo organom samoupravnih lokalnih skupnosti.

K 33. členu

Predlog zakona opredeljuje posebno vlogo varuhinje oziroma varuha človekovih pravic pri uresničevanju dejanske enakosti žensk in moških, ki je v skladu s pristojnostmi. V skladu s svojimi pristojnostmi mora posebno pozornost nameniti obravnavi primerov, ki se nanašajo na neenako obravnavanje zaradi spola.

K 34. členu

Pravica do učinkovitega pravnega varstva je ena temeljnih pravic, zato predlog zakona v skladu z direktivami EU določa, da ima diskriminirana oseba pravico zahtevati obravnavo kršitve v sodnih in upravnih postopkih. Za zagotovitev dejanske učinkovitosti načela enakega obravnavanja ima diskriminirana oseba v primeru diskriminacije pravico do

odškodnine. Prav tako je pomembno, da je dokazno breme preneseno na toženo stranko, kadar gre za očiten primer domnevne diskriminacije, saj je s tem omogočeno učinkovitejše uresničevanje načela enakega obravnavanja. Zaradi tega direktive s področja enakosti spolov in nediskriminacije zahtevajo, da se dokazovanje o tem, da kršitve načela enakega obravnavanja ni bilo, naloži toženi stranki, kadar osebe, ki se čutijo prizadete zaradi kršitev načela enakega obravnavanja, pred sodiščem ali drugim pristojnim organom izkažejo dejstva, na podlagi katerih se lahko domneva, da je prišlo do posredne ali neposredne diskriminacije. Predlog zakona zato določa, da mora v sodnih in upravnih postopkih, v katerih diskriminirana oseba navaja dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, domnevna kršiteljica oziroma kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil načela enakega obravnavanja oziroma prepovedi diskriminacije zaradi spola. To pa ne velja za kazenske postopke.

K 35. členu

Zaradi nadaljnjega izboljšanja ravni varstva direktive določajo, da morajo imeti združenja, organizacije in druge pravne osebe pravico do sodelovanja v postopkih ali v imenu tožene stranke ali v njeno podporo. 35. člen tako opredeljuje pravico nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakosti spolov, da sodelujejo v postopkih na strani diskriminirane osebe kot stranski udeleženec.

K 36. členu

36. člen določa prekrške in globe ob kršitvah prepovedi diskriminacije. Gre za novost v primerjavi z obstoječim Zakonom o enakih možnostih žensk in moških. Definicije posredne in neposredne diskriminacije iz 8. člena, nadlegovanja zaradi spola iz 9. člena in spolnega nadlegovanja iz 10. člena v povezavi s tem členom pomenijo navedbo zakonskih znakov prekrškov.

Pri tem je treba pojasniti, da gre v definiciji prekrška posredne in neposredne diskriminacije iz 8. člena v povezavi z 36. členom za t. i. »delno prekrivanje« zakonskih znakov prekrška z zakonskimi znaki kaznivega dejanja kršitve enakopravnosti po 131. členu Kazenskega zakonika, Uradni list RS, št. 55/08 (v nadaljnjem besedilu: KZ-1), ki pa ni v nasprotju z odločbo ustavnega sodišča U-I-88/07-17, saj dosledno upošteva načelo razločnosti (*lex distincta*) in načelo določnosti (*lex certa*) pravnega pravila. Kot je v navedeni odločbi poudarilo ustavno sodišče, določnost pravnega pravila ne pomeni le, da je dispozicija nekega kaznivega ravnanja določena s svojo jasno vsebino, ampak hkrati tudi, da se loči od vseh drugih dispozicij, ki določajo kazniva ravnanja. S tem, to je z načelom razločnosti, je zadoščeno načelu določnosti pravnega pravila. Če te zahteve ne bi bile izpolnjene, bi šlo lahko za položaj dveh vzporednih, popolnoma prekrivajočih se dispozicij znotraj istega pravnega reda. Tak primer bi bil, če bi se zakonski znaki kaznivega dejanja in prekrška popolnoma prekrili, tako da med njima ne bi bilo jasnih in razpoznavnih ločnic oziroma bi dispozicija kaznivega dejanja ostala brez kakršnega koli preseka. V takem primeru bi šlo za anomijo pravnega reda. Podobno je ustavno sodišče zapisalo v sklepu št. U-I-70/04 z dne 15. 2. 2007 (Uradni list RS, št. 18/07 in Odl US XVI, 17) za primer medsebojne neskladnosti zakonov, ki bi bila v nasprotju z načeli pravne

države (2. člen Ustave) in bi zato še toliko bolj posegla tudi v načelo zakonitosti v kazenskem pravu (prvi odstavek 28. člena Ustave). Pri tem je ustavno sodišče tudi poudarilo, da za popolno prekrivanje zakonskih znakov, ki določajo dispozicijo različnih kaznivih ravnanj, ne gre le takrat, ko se medsebojno prekrivajo sami jezikovni znaki obeh dispozicij (očitno gramatikalno prekrivanje), ampak tudi, kadar je ugotovitev prekrivanja posledica razlage obeh dispozicij. Vendar pa med dispozicijo 8. člena in 131. člena KZ-1 obstajajo jasni razlikovalni elementi, saj 131. člen v prvem odstavku določa: »Kdor zaradi razlike v narodnosti, rasi, barvi, veroizpovedi, etnični pripadnosti, spolu, jeziku, političnem ali drugačnem prepričanju, spolni usmerjenosti, premoženjskem stanju, rojstvu, genetski dediščini, izobrazbi, družbenem položaju ali kakšni drugi okoliščini prikrajša koga za katero izmed človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki so priznane od mednarodne skupnosti ali določene z ustavo ali zakonom, ali mu takšno pravico ali svoboščino omeji ali kdor na podlagi takšnega razlikovanja komu da kakšno posebno pravico ali ugodnost, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta«. 131. člen penalizira diskriminacijo pri dostopu do drugih temeljnih človekovih pravic in svoboščin, medtem ko 8. člen predloga zakona prepoveduje diskriminacijo ne samo pri dostopu do temeljnih, ampak tudi pri dostopu do katere koli druge pravice, ugodnosti, storitve ali dobrine. Predlagani 8. člen tako zajema bistveno širši spekter diskriminatornih ravnanj, za katera pa v skladu z načelom stopnjevanja sankcij predvideva milejše sankcioniranje, kot ga predvideva 131. člen KZ-1, saj gre v primeru KZ-1 za varovanje temeljne pravne države – človekove pravice in svoboščine.

Pri definiciji prekrška nadlegovanja zaradi spola iz 9. člena v povezavi s 36. členom gre za t. i. »delno prekrivanje« zakonskih znakov prekrška z zakonskimi znaki kaznivega dejanja šikaniranja na delovnem mestu po 197. členu KZ-1 in zakonskimi znaki kaznivega dejanja kršitve človeškega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic 266. člena KZ-1, kar pa je v celoti skladno z določbo ustavnega sodišča U-I-88/07-17, kot je že obrazloženo v prejšnjem odstavku. Vendar pa med 9. členom predlaganega zakona in navedenim 197. členom KZ-1 obstajajo jasni razlikovalni elementi. V primerjavi s 197. členom KZ-1, ki v prvem odstavku določa, da se »kdor na delovnem mestu ali v zvezi z delom s spolnim nadlegovanjem, psihičnim nasiljem, trpinčenjem ali neenakopravnim obravnavanjem povzroči drugemu zaposlenemu ponižanje ali prestrašeno, kaznuje z zaporom do dveh let«, se predlagani 9. člen ne omejuje zgolj na nadlegovanje na delovnem mestu ali v zvezi z delom, temveč ureja vprašanja nadlegovanja zaradi spola na katerem koli področju družbenega življenja, kot ga opredeljuje 4. člen zakona. Prav tako predlagani 9. člen zajema širši spekter izvršitvenih ravnanj, saj se ne omejuje taksativno zgolj na nadlegovanje, psihično nasilje, trpinčenje ali neenakopravno obravnavanje, kot je to razvidno iz dikcije 197. člena KZ-1, temveč kot prepovedano opredeljuje katero koli nezaželeno ravnanje, povezano s spolom osebe. Poleg tega 197. člen KZ-1 med zakonske znake kaznivega dejanja vključuje tudi nastop oziroma realizacijo prepovedane posledice, tj. povzročitev ponižanja in prestrašenosti pri drugem zaposlenem, dikcija 9. člena predlaganega zakona pa za izpolnitev zakonskih znakov prekrška ne zahteva nastopa prepovedane posledice, saj zanj zadostuje tudi namen prizadeti dostojanstvo osebe in ustvariti zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo, hkrati

pa je tudi sama prepovedana posledica pri prekršku širše opredeljena. Prav tako pa obstajajo jasni razlikovalni elementi med dikcijo 266. člena KZ-1, ki določa, da se »uradna oseba, ki pri opravljanju službe z zlorabo svojega uradnega položaja ali uradnih pravic s kom grdo ravna, ga žali, ga lahko telesno poškoduje ali sploh ravna z njim tako, da prizadene njegovo človeško dostojanstvo, kaznuje z zaporom do treh let«, in 9. členom predlaganega zakona. 266. člen KZ-1 namreč prestavlja posebno kaznivo dejanje, saj ga lahko stori zgolj uradna oseba pri opravljanju službe, in sicer z zlorabo svojega uradnega položaja. Nasprotno s tem pa 9. člen predlaganega zakona prepoveduje splošni prekršek, ki ga lahko stori katera koli oseba zasebnega ali javnega prava, kot jo opisuje 36. člen zakona, na katerem koli področju družbenega življenja, tako v zasebnih kot v poslovnih in uradnih razmerjih. Prav tako 266. člen zajema ožji spekter izvršitvenih ravnanj, saj se taksativno nanaša zgolj na grdo ravnanje, žalitev, telesno poškodbo ali na nastop prepovedane posledice prizadetosti človekovega dostojanstva, med tem ko 9. člen predlaganega zakona kot prepovedano opredeljuje katero koli nezaželeno ravnanje, povezano s spolom osebe, in ne predvideva nujnega nastopa prepovedane posledice, temveč zadošča že namen doseči prepovedano posledico.

Tudi pri definiciji prekrška spolnega nadlegovanja iz 10. člena v povezavi s 36. členom prihaja do t. i. »delnega prekrivanja« zakonskih znakov prekrška z zakonskimi znaki kaznivega dejanja spolnega nasilja po 171. členu in zakonskimi znaki kaznivega dejanja kršitev spolne nedotakljivost z zlorabo položaja po 174. členu KZ-1. Vendar pa med 10. členom predlaganega zakona in navedenim 171. členom KZ-1 obstajajo jasni razlikovalni elementi. V primerjavi s 171. členom KZ-1, ki v prvem odstavku določa, da se »kdor uporabi silo ali zagrozi osebi drugega ali istega spola z neposrednim napadom na življenje ali telo in jo tako prisili, da stori ali trpi kakšno spolno dejanje, ki ni zajeto v prejšnjem členu, kaznuje z zaporom od šestih mesecev do desetih let«, se predlagani 10. člen ne omejuje na ravnanja prisiljenja k storitvi ali trpljenju spolnega ravnanja z uporabo sile ali grožnje neposrednega napada na življenje in telo, temveč prepoveduje kakršno koli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja ali vedenja spolne narave. Tako za prekršek po 10. členu ni treba dokazovati uporabe sile ali grožnje, hkrati pa tudi ne zahteva nastopa enake prepovedane posledice, saj za storitev prekrška ni potrebno, da bi bila žrtev oziroma oškodovanec dejansko prisiljena storiti ali trpeti kakšno spolno dejanje, saj je prekršek storjen že z izvršitvijo ravnanja ali vedenja spolne narave, ki je imelo namen prizadeti dostojanstvo osebe, ne glede na učinek ravnanja na nadlegovano osebo. Poleg tega je element spolnostne narave ravnanja po KZ-1 zajet v kvalifikaciji dejanja, ki ga je morala storiti ali trpeti žrtev, med tem ko je element spolnostne narave ravnanja po 10. členu predlaganega ravnanja zajet v opisu ravnanja samega storilca prekrška. Prav tako obstajajo jasni razlikovalni elementi med dikcijo 174. člena KZ-1, ki v prvem odstavku določa, da se »kdor zlorabi svoj položaj in tako pripravi osebo drugega ali istega spola, ki mu je podrejena ali od njega odvisna, k spolnemu občevanju, ali da stori oziroma trpi kakšno drugo spolno dejanje, kaznuje z zaporom do petih let«, in 10. členom predlaganega zakona. V primerjavi s splošno opredeljenim prekrškom, ki ga določa 10. člen in ga lahko izvrši vsakdo, je kaznivo dejanje po 174. členu KZ-1 opredeljeno kot posebno kaznivo dejanje, ki ga lahko izvrši le oseba, ki je žrtvi v nadrejenem položaju

oziroma od katerega je žrtev odvisna. Kaznivo dejanje po 174. členu kot prepovedano posledico predvideva, da storilec žrtev prisili k spolnemu občevanju ali k drugemu spolnemu dejanju, med tem ko predlagani 10. člen kot prekršek določa ravnanje izvršitvijo ravnanja ali vedenja spolne narave, ki je imelo namen prizadeti dostojanstvo osebe, ne glede na učinek ravnanja na nadlegovano osebo. Hkrati dispozicija kaznivega dejanja po 174. členu predvideva le en izvršitveni način, in sicer prisiljenje z zlorabo položaja, med tem ko 10. člen kot izvršitveni način prekrška predvideva kakršno koli nezaželeno verbalno, neverbalno ali fizično ravnanje. Za povrh je element spolnostne narave ravnanja po KZ-1 zajet v kvalifikaciji dejanja, ki ga je morala storiti ali trpeti žrtev, med tem ko je element spolnostne narave ravnanja po 10. členu predlaganega ravnanja zajet v opisu ravnanja samega storilca prekrška.

Seveda pa prihaja med navedenimi členi KZ-1 in členi predloga zakona tudi do delnega prekrivanja dispozicij, saj ni izključena možnost, da bi posamezno ravnanje izpolnjevalo zakonske znake kaznivega dejanja in zakonske znake prekrška. V skladu z uveljavljeno pravno prakso in teorijo bi šlo v takem primeru za t. i. razmerje konsumpcije, saj bi kaznivo dejanje konzumiralo prekršek, zaradi česar bi se ob uvedbi kazenske postopka postopek za prekršek ustavil.

11. člen opredeljuje nasilje zaradi spola in je teoretični opis dejanj, ki jih je treba med drugim razumeti kot eno od oblik diskriminacije zaradi spola. Ker so posamezni elementi ravnanj, opredeljenih v 11. členu, v celoti vsebovani v 296. členu KZ-1, predlagani zakon v 36. členu dejanj, opisanih v 11. členu, ne opredeljuje kot prekršek, saj so že kaznovana kot kazniva dejanja po KZ-1, zato bi bila inkriminacija enakih ravnanj kot prekršek v nasprotju z načelom zakonitosti ter z načeli določnosti in razločnosti pravnega pravila, kot jih med drugim razlaga odločba ustavnega sodišča U-I-88/07-17. Kljub temu pa je pomembno, da 11. člen tovrstna ravnanja opredeljuje kot diskriminacijo, saj diskriminatorski element v KZ-1 ni poudarjen. Dejstvo, da je neko ravnanje treba šteti kot diskriminacijo, pa nima posledic zgolj na področju sankcioniranja, temveč tudi na področju oblikovanja politik in zavezanosti vseh subjektov k odpravi tovrstnih praks in ravnanj.

K 37. členu

37. člen določa, da se sankcije, kadar je kršitev prepovedi diskriminacije zaradi spola v skladu z 12. členom predloga zakona natančneje opredeljena v posebnem zakonu, izrečejo po tem zakonu.

K 38. členu

38. člen določa, da je za obravnavo kršitve prepovedi diskriminacije zaradi spola in za odločanje o prekrških pristojna inšpekcija, ki je na posameznem upravnem področju po zakonu pristojna za inšpekcijski nadzor. Pristojna inšpekcijska služba mora po uradni dolžnosti na pobudo kogar koli obravnavati primere diskriminacije zaradi spola.

K 39. členu

39. člen določa, da mora ministrica oziroma minister, pristojen za enakost spolov, ustanoviti strokovni svet iz 23. člena v treh mesecih po uveljavitvi zakona.

K 40. členu

40. člen določa, da morajo ministrice oziroma ministri določiti koordinatorice oziroma koordinatorje za enakost žensk in moških iz 24. člena v šestih mesecih po uveljavitvi zakona. Po njihovem imenovanju mora ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, ustanoviti usmerjevalno skupino v enem mesecu.

K 41. členu

Merila za uravnoteženo zastopanost spolov iz 25. člena določi vlada v enem letu po uveljavitvi zakona.

K42. členu

Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških, ki je bila sprejeta na podlagi 10. člena Zakona o enakih možnostih žensk in moških, velja za obdobje 2005–2013, zato je treba novo resolucijo za naslednje obdobje sprejeti v začetku leta 2014.

K 43. členu

Merila za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij iz 30. člena tega zakona predpiše ministrica oziroma minister, pristojen za enakost žensk in moških, v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

K 44. členu

S tem členom se določa prenehanje veljavnosti Zakona o enakih možnostih žensk in moških ter Uredbe o kriterijih za upoštevanje uravnotežene zastopanosti spolov in Uredbe o pogojih in merilih za sofinanciranje projektov na področju enakih možnosti žensk in moških.

K 45. členu

– V skladu z običajno ureditvijo zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. PRILOGE

1. Osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona

Na podlagi 25. člena Zakona o enakosti žensk in moških (Uradni list RS, št.xxxxx) izdaja Vlada Republike Slovenije

PREDLOG UREDBE¹ o kriterijih za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov

1. člen (vsebina uredbe)

(1) Ta uredba določa kriterije za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti žensk in moških:

- pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov, drugih delovnih teles ter delegacij, ki jih ustanovi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) po zakonu o Vladi Republike Slovenije in po svojem poslovníku (v nadaljnjem besedilu: vladna telesa),
- pri imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov vlade v javnih podjetjih ter v drugih osebah javnega prava (v nadaljnjem besedilu: osebe javnega prava),
- pri sestavi strokovnih svetov, ki jih po zakonu o državni upravi ustanovijo ministrice in ministri (v nadaljnjem besedilu: strokovni sveti).

(2) Predstavnice in predstavniki vlade v osebah javnega prava iz druge alineje prejšnjega odstavka so osebe, ki zastopajo interese vlade v organih upravljanja in nadzornih svetih oseb javnega prava.

2. člen (uravnotežena zastopanost žensk in moških)

(1) Uravnotežena zastopanost žensk in moških pri sestavi vladnih teles in strokovnih svetov pomeni najmanj 40 odstotkov predstavnic oziroma predstavnikov enega spola v posameznem vladnem telesu ali strokovnem svetu.

(2) Uravnotežena zastopanost žensk in moških v osebah javnega prava pomeni, da je med predstavnicami in predstavniki vlade v posamezni osebi javnega prava zastopanost enega spola najmanj 40 odstotkov.

---

¹ Predlog uredbe je enak obstoječi uredbi.

3. člen
(izjeme od načela uravnotežene zastopanosti žensk in moških)

Načela uravnotežene zastopanosti žensk in moških ni mogoče upoštevati:

- če je članstvo določeno po funkciji,
- pri prvem predlaganju edine predstavnice oziroma predstavnika vlade v novoustanovljeni osebi javnega prava,
- če v času priprave predloga ni na izbiro osebe določenega spola, ki pozna področje dela in bi ustrezno zastopala interese predlagatelja, in ki izpolnjuje druge pogoje, določene v aktu o ustanovitvi vladnega telesa ali strokovnega sveta oziroma v predpisu,
- če predlagatelj v času priprave predloga ne dobi privolitve ustreznih kandidatk oziroma kandidatov,
- če zaradi postopkov izbire kandidatk oziroma kandidatov, določenih v splošnih aktih subjektov iz 4. in 8. člena te uredbe, končnega predloga ni mogoče pripraviti oziroma imenovanja ni mogoče opraviti v skladu z načelom uravnotežene zastopanosti žensk in moških, ali
- če je v času priprave predloga podan drug utemeljen objektivni razlog, zaradi katerega predlog ni mogoče sestaviti v skladu z načelom uravnotežene zastopanosti žensk in moških.

II. Kriteriji za sestavo vladnih teles in predlaganje predstavnic in predstavnikov vlade v osebah javnega prava

4. člen
(predlaganje sestave vladnih teles)

(1) Subjekti, ki imajo v skladu z aktom o ustanovitvi vladnega telesa v njem svoje članice in člane oziroma predstavnice in predstavnike, predlagajo kandidatke oziroma kandidate pooblaščenemu predlagatelju vladnega gradiva, ki ga določa poslovnik vlade na naslednji način::

- a) če imajo v vladnem telesu samo eno predstavnico oziroma predstavnika, predlagajo dva kandidata, in sicer žensko in moškega;
- b) če imajo v vladnem telesu več predstavnic oziroma predstavnikov, predlagajo v primeru parnega števila polovico kandidatk ženskega in polovico kandidatov moškega spola, pri neparnem številu pa predlagajo kandidatk oziroma kandidatov enega spola za eno osebo več, kot kandidatk oziroma kandidatov nasprotnega spola.

(2) Če subjekti iz tega člena zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe ne morejo predlagati kandidatk oziroma kandidatov v skladu z določbami prejšnjega odstavka, morajo te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti.

5. člen
(končni predlog za sestavo vladnih teles)

(1) Na podlagi predlogov subjektov iz prejšnjega člena predloži pooblaščen predlagatelj vladnega gradiva vladi v sprejem končni predlog za sestavo vladnega telesa v skladu s prvim odstavkom 2. člena te uredbe.

(2) Če iz razlogov iz 3. člena te uredbe pooblaščen predlagatelj vladnega gradiva ne more sestaviti predloga v skladu s prejšnjim odstavkom, priloži svojemu predlogu pisno obrazložitev razlogov.

6. člen

(predlaganje predstavnic oziroma predstavnikov vlade v osebah javnega prava)

(1) Pristojna ministrica ali minister oziroma drug pristojni predlagatelj predstavnic oziroma predstavnikov vlade v osebah javnega prava pripravi predlog za njihovo imenovanje v skladu z drugim odstavkom 2. člena te uredbe na naslednji način:

- a) če je v osebi javnega prava več predstavnic in predstavnikov vlade, predlaga pristojna ministrica ali minister oziroma drug pristojni predlagatelj v primeru parnega števila vladi za imenovanje polovico kandidatk ženskega in polovico kandidatov moškega spola, pri neparnem številu pa predlaga kandidatki oziroma kandidati enega spola za eno osebo več kot kandidatki oziroma kandidati nasprotnega spola;
- b) če je v osebi javnega prava samo ena predstavnica oziroma predstavnik vlade, pristojna ministrica ali minister oziroma drug pristojni predlagatelj predlaga vladi za imenovanje osebo, ki je nasprotnega spola od sedanje predstavnice oziroma predstavnika.

(2) Če pristojna ministrica ali minister oziroma drug pristojni predlagatelj zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe ne more predlagati kandidatki oziroma kandidati v skladu z določbami prejšnjih odstavkov, mora te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti.

7. člen

(namestnice oziroma namestniki)

Določbe tega poglavja se smiselno uporabljajo tudi pri predlaganju namestnic oziroma namestnikov.

III. Kriteriji za sestavo strokovnih svetov

8. člen

(predlaganje sestave strokovnih svetov)

(1) Subjekti, ki imajo v skladu z aktom o ustanovitvi strokovnega sveta v njem svoje članice in člane, predlagajo kandidatke oziroma kandidate pristojni ministrici ali ministru. na naslednji način:

- a) če imajo v strokovnem svetu samo eno članico oziroma člana, predlagajo dva kandidata, in sicer žensko in moškega;
- b) če imajo v strokovnem svetu več članic oziroma članov, predlagajo v primeru parnega števila polovico kandidatki ženskega in polovico kandidatov moškega spola, pri neparnem številu pa predlagajo kandidatki oziroma kandidati enega spola za eno osebo več, kot kandidatki oziroma kandidati nasprotnega spola.

(2) Če subjekti iz tega člena zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe ne morejo predlagati kandidatki oziroma kandidati v skladu z določbami prejšnjega odstavka, morajo te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti.

9. člen
(imenovanje strokovnega sveta)

Na podlagi predlogov subjektov iz prejšnjega člena imenuje pristojna ministrica ali minister strokovni svet v skladu s prvim odstavkom 2. člena te uredbe, razen če obstajajo razlogi iz drugega odstavka prejšnjega člena.

10. člen
(namestnice oziroma namestniki)

Določbe tega poglavja se smiselno uporabljajo tudi pri predlaganju in imenovanju namestnic oziroma namestnikov.

IV. Končni določbi

11. člen
(začetek uporabe)

V obstoječih vladnih telesih in strokovnih svetih ter v obstoječi zastopanosti predstavnic in predstavnikov vlade v osebah javnega prava se začne ta uredba uporabljati ob spremembi članstva oziroma ob izteku mandata.

12. člen
(končna določba)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

Enakost pred zakonom (ne glede na spol in druge osebne okoliščine) je ena temeljnih človekovih pravic, hkrati pa eno temeljnih načel sodobnih demokracij. Zakon o enakosti žensk in moških (Uradni list RS, št. xxxxx) v prvem odstavku 25. člena določa, da Vlada Republike Slovenije upošteva načelo uravnotežene zastopanosti spolov pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov, drugih delovnih teles ter delegacij, ki jih ustanovi po zakonu o Vladi Republike Slovenije in po svojem poslovniku, kakor tudi pri imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov vlade v javnih podjetjih ter v drugih osebah javnega prava razen, če to iz objektivnih razlogov ni mogoče. V drugem odstavku je določeno, da obveznost iz prvega odstavka 25. člena zavezuje tudi ministrice in ministre pri sestavi strokovnih svetov, ki jih ustanovijo po zakonu o državni upravi.

Vlada je vsekakor tista, ki je kot izvršilni organ najbolj odgovorna za ustvarjanje enakih možnosti in spodbujanje enakosti spolov. Zakon o enakosti žensk in moških nalaga vladi v 41. členu obvezo, da določi kriterije za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti

žensk in moških pri sestavi delovnih teles ter imenovanju in predlaganju predstavnic oziroma predstavnikov iz 25. člena zakona. Te kriterije določa Uredba o kriterijih za upoštevanje načela uravnotežene zastopanosti spolov (v nadaljevanju: uredba).

K 1. členu: Določila te uredbe zavezujejo vlado pri sestavi posvetovalnih in usklajevalnih organov ter drugih delovnih teles in delegacij, ki jih ustanovi vlada po zakonu o vladi in po svojem poslovniku. Ta uredba zavezuje tudi pri predlaganju predstavnic in predstavnikov v osebah javnega prava (javna podjetja, javni zavodi, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava sui generis), ki jih imenuje vlada. Iz definicije osebe javnega prava pa izhaja, da ta uredba ne zavezuje pri predlaganju v osebe zasebnega prava pa čeprav je njihov večinski ali edini lastnik država. Ta uredba zavezuje ministrice in ministre pri ustanavljanju strokovnih svetov, ki jih le ti ustanovijo po zakonu o državni upravi, ne zavezujejo pa določila te uredbe ministric in ministrov pri imenovanju oseb tudi v ostala telesa, ki niso strokovni sveti oziroma niso ustanovljeni na podlagi zakona o državni upravi, saj za takšno obvezo trenutno ni zakonske podlage. Vlada, ministrice in ministri naj tudi pri imenovanjih oseb v organe odločanja in telesa, na katera se ta uredba izrecno ne nanaša, v čim večji meri upoštevajo načelo uravnotežene zastopanosti spolov ter na ta način dajejo pozitiven zgled tudi zasebnemu sektorju. Le na takšen način bomo lahko odpravili stereotipe na področju delitve dela med spoloma in izboljšali splošno stanje na področju uravnotežene zastopanosti žensk in moških.

K 2. členu: V uredbi je načelo uravnotežene zastopanosti žensk in moških opredeljeno na način, da je zastopanost enega spola v posameznem vladnem telesu, strokovnem svetu ali osebi javnega prava najmanj 40 odstotna. Načelo je obravnavano ločeno za vladna telesa in strokovne svete ter ločeno za predstavnice oziroma predstavnike vlade v osebah javnega prava. V prvem primeru vlada, ministrica oziroma minister namreč ustanovi takšno telo in praviloma lahko vpliva na njegovo celotno sestavo. V drugem primeru pa vlada ne more vplivati na sestavo celotnega telesa oziroma organa osebe javnega prava, temveč lahko vpliva na uravnoteženo zastopanost žensk in moških samo v okviru predstavnic in predstavnikov vlade v osebah javnega prava. V tem primeru se zato načelo uravnotežene zastopanosti žensk in moških nanaša samo na predstavnice in predstavnike vlade v osebah javnega prava, saj vlada s svojimi predstavnicami in predstavniki ne more korigirati sestave celotnega telesa oziroma organa. Uravnotežena zastopanost spolov je kot 40 odstotni delež zastopanosti žensk in moških opredeljena v 17. členu Zakona o enakosti žensk in moških. Slovenija v prizadevanjih za uravnoteženo zastopanost spolov sledi resoluciji Evropskega parlamenta in aktom Sveta Evrope.

K 3. členu: Razumljivo je, da uravnotežena zastopanost žensk in moških ni vselej mogoča. Uredba tako določa, da načela uravnotežene zastopanosti žensk in moških ni potrebno upoštevati, če je članstvo določeno po funkciji ali če v času priprave predloga ni na izbiro ustrezne osebe določenega spola, ki bo poznala področje dela in bo ustrezno zastopala interese predlagatelja, in ki izpolnjuje tudi druge pogoje določene v aktu o ustanovitvi vladnega telesa ali strokovnega sveta oziroma pogoje določene v drugem predpisu. Načela uravnotežene zastopanosti tudi ni moč upoštevati, če oseba, ki izpolnjuje vse pogoje, noče biti predlagana ali imenovana. Izjemo od načela uravnotežene zastopanosti predstavlja tudi, če ima predlagatelj določen poseben postopek izbire kandidatk oziroma kandidatov, npr. volitve. Uravnotežene zastopanosti ni mogoče upoštevati, tudi iz kakšnega drugega objektivnega razloga, ki pa mora biti seveda utemeljen.

K 4. in 5. členu: Vladna telesa se v skladu s to uredbo sestavijo tako, da subjekti, ki imajo v skladu z aktom o njegovi ustanovitvi v vladnem telesu svoje članice in člane oziroma predstavnice in predstavnike, predlagajo kandidatke oziroma kandidate pooblaščenemu predlagatelju vladnega gradiva, ki ga določa poslovnik vlade, pri tem pa ravnajo na način kot je določen v drugem odstavku 4. člena te uredbe. V kolikor subjekti iz tega člena, zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe, ne morejo predlagati kandidatk oziroma kandidatov v skladu z

določbami prejšnjih odstavkov, morajo te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti. Na podlagi prejetih predlogov, pooblaščen predlagatelj vladnega gradiva za sejo vlade pripravi obrazložen predlog spolno uravnotežene sestave vladnega telesa.

K 6. členu: Predstavnice in predstavniki vlade v osebah javnega prava se v skladu s to uredbo imenujejo tako, da pristojna ministrica oziroma minister oziroma drug pristojni predlagatelj v primeru parnega števila predlaga polovico kandidatk ženskega in polovico kandidatov moškega spola, pri neparnem številu pa predlaga kandidatki oziroma kandidati enega spola za eno osebo več kot kandidatki oziroma kandidati nasprotnega spola. Če je v osebi javnega prava samo ena predstavnica oziroma predstavnik vlade, se za imenovanje predlaga osebo, ki je nasprotnega spola od sedanje predstavnice oziroma predstavnika. V kolikor zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe ni mogoče sestaviti spolno uravnoteženega predloga, mora pristojna ministrica ali minister oziroma drug pristojni predlagatelj te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti.

K 7. členu: Določbe II. poglavja te uredbe se smiselno uporabljajo tudi za namestnice oziroma namestnike, je pa zaželeno, da bi bila namestnica oziroma namestnik oseba nasprotnega spola.

K 8. in 9. členu: Strokovni sveti se v skladu s to uredbo sestavijo tako, da subjekti, ki imajo v skladu z aktom o njegovi ustanovitvi v strokovnem telesu svoje članice in člane, predlagajo kandidatke oziroma kandidate pristojni ministrici ali ministru, pri tem pa ravnajo na način, kot je določen v drugem odstavku 8. člena te uredbe. V kolikor subjekti iz tega člena, zaradi razlogov iz 3. člena te uredbe, ne morejo predlagati kandidatki oziroma kandidatov v skladu z določbami prejšnjih odstavkov, morajo te razloge v svojem predlogu pisno obrazložiti. Na podlagi teh predlogov pristojna ministrica ali minister imenuje strokovni svet v skladu z načelom uravnotežene zastopanosti, razen če prejeti predlogi ne omogočajo spolno uravnotežene sestave strokovnega sveta.

K 10. členu: Določbe III. poglavja te uredbe se smiselno uporabljajo tudi za namestnice oziroma namestnike, je pa zaželeno, da bi bila namestnica oziroma namestnik oseba nasprotnega spola.

K 11. in 12. členu: Začetek uporabe te uredbe ne zahteva takojšnje uskladitve v že obstoječih vladnih telesih in strokovnih svetih ter v obstoječi zastopanosti predstavnic in predstavnikov vlade v osebah javnega prava, temveč se določila te uredbe uporabljajo postopoma ob spremembah članstva oziroma ob izteku mandata. Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Daljši rok ni potreben, saj začetek izvajanja te uredbe ne zahteva nobenega prehodnega obdobja.

Na podlagi drugega odstavka 30. člena Zakona o enakosti žensk in moških (Uradni list, št. XXXXX) izdaja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

PREDLOG PRAVILNIKA O POGOJIH IN MERILIH ZA SOFINANCIRANJE PROJEKTOV NA PODROČJU ENAKOSTI ŽENSK IN MOŠKIH

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa pogoje, merila, način in postopek za sofinanciranje projektov, programov in dejavnosti nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakosti žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: nevladne organizacije), iz proračuna Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

2. člen (višina sredstev)

Višina sredstev za sofinanciranje nevladnih organizacij v posameznem proračunskem letu se določi v okviru posebne proračunske postavke ministrstva.

3. člen (upravičenci)

Na javnem razpisu lahko s projekti sodelujejo nevladne organizacije, ki delujejo na ozemlju Republike Slovenije in izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo ustrezno dokazilo o registraciji,
- niso ustanovljene zaradi pridobivanja dobička,
- njihovo delovanje v javnem življenju je v korist posameznih skupin prebivalstva ali družbe kot celote.

4. člen (namen projektov)

Ministrstvo sofinancira projekte nevladnih organizacij, katerih namen je odkrivanje, odpravljanje oziroma preprečevanje neenakosti spolov, spodbujanje enakosti spolov oziroma ustvarjanje enakih možnosti žensk in moških na političnem, ekonomskem, socialnem, zdravstvenem, vzgojno-izobraževalnem in na drugih področjih družbenega življenja, osveščanje in informiranje o enakosti spolov oziroma enakih možnostih žensk in moških ter svetovanje in varovanje pravic v primerih neenakosti glede na spol.

5. člen (predmet javnega razpisa)

Ministrstvo vsako leto v okviru programa dela za naslednje leto določi največ tri področja družbenega življenja iz prejšnjega člena, ki bodo v naslednjem proračunskem letu predmet javnega razpisa za sofinanciranje nevladnih organizacij.

6. člen (merila za sofinanciranje)

Pri obravnavanju in izbiri prijav urad upošteva naslednja splošna merila:

- prispevek k odkrivanju in prepoznavanju neenakosti spolov,
- prispevek k odpravljanju oziroma preprečevanju neenakosti žensk in moških,
- prispevek k ustvarjanju enakih možnosti žensk in moških ter spodbujanju in zagotavljanju enakosti spolov,
- prispevek k izobraževanju oziroma osveščanju o pomenu enakosti spolov in odpravi stereotipov,
- prispevek k odstranjevanju ovir za enakost spolov,
- razvijanje novih pristopov k spodbujanju enakosti spolov in ustvarjanju enakih možnosti žensk in moških,
- druga merila, določena v javnem razpisu.

Ministrstvo v javnem razpisu natančneje določi in opredeli merila iz prejšnjega odstavka glede na področje družbenega življenja, ki je predmet javnega razpisa.

7. člen (način sofinanciranja)

Ministrstvo sofinancira projekte nevladnih organizacij na naslednji način:

- enkratno nakazilo v višini največ 10% vseh sredstev na proračunski postavki iz 2. člena te uredbe za enkratne dogodke ali krajše projekte,
- enoletno financiranje za projekte, ki zahtevajo sredstva nad 10% vseh sredstev na proračunski postavki iz 2. člena te uredbe,
- večletno financiranje za obdobje največ treh let.

8. člen (večletno financiranje)

Možnost večletnega sofinanciranja imajo nevladne organizacije, ki so na področju enakosti žensk in moških pred prijavo na razpis izvedle vsaj dva uspešna projekta, o čemer predložijo ustrezna dokazila.

Z javnim razpisom se lahko predvidi večletno financiranje na način, določen v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

9. člen (postopek javnega razpisa)

Za postopek javnega razpisa za sofinanciranje nevladnih organizacij se smiselno uporabljajo predpisi, ki veljajo v proračunskem letu, v katerem se javni razpis objavi, če posamezna vprašanja s to uredbo niso drugače urejena.

10. člen
(objava javnega razpisa)

Ministrstvo objavi javni razpis do konca decembra tekočega leta za projekte, ki se bodo izvajali v naslednjem letu. Javni razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh ministrstva. V času javnega razpisa mora biti razpisna dokumentacija dosegljiva vsem zainteresiranim na sedežu ministrstva.

Razpisni rok traja najmanj tri tedne.

11. člen
(podatki v javnem razpisu)

V javnem razpisu morajo biti objavljeni naslednji podatki:

- podatki o ministrstvu,
- predmet razpisa (področja),
- rok in način oddaje projektov,
- pogoji in merila za izbor projektov,
- najvišji oziroma najnižji delež sredstev, ki jih posamezen projekt lahko pridobi,
- rok, v katerem bodo nevladne organizacije obveščene o izbiri in sofinanciranju.

12. člen
(komisija)

Postopek javnega razpisa vodi tričlanska komisija, ki jo imenuje vodja področja enakosti spolov. En član oziroma članica komisije se imenuje iz vrst neodvisnih strokovnjakov oziroma strokovnjakinj za področje enakosti spolov, dva pa izmed delavcev oziroma delavk ministrstva.

Komisija pregleda projekte in jih oceni na podlagi meril iz 6. člena tega pravilnika, objavljenih v javnem razpisu. O pregledu in oceni projektov sestavi komisija zapisnik, ki mora vsebovati zlasti:

- kraj, dan in uro pregledovanja in ocenjevanja projektov,
- imena članov oziroma članic komisije,
- navedbo nevladnih organizacij, ki so prijavile projekte z navedbo projektov,
- navedbo nevladnih organizacij, ki niso dostavile popolnih oziroma pravočasnih vlog,
- predlog nevladnih organizacij oziroma projektov, ki naj se sofinancirajo, in višine sredstev, ki naj se dodelijo posameznemu projektu.

13. člen
(sklep o izboru)

Na podlagi predloga komisije vodja področja enakosti spolov izda o vseh ustreznih prijavih na posamezen javni razpis en sklep, s katerim odloči, katere projekte se sprejme v financiranje ter v kakšnem deležu in katere ne.

V obrazložitvi sklepa navede število prijavljenih nevladnih organizacij in prijavljenih projektov, število odobrenih in zavrnjenih projektov z obrazložitvijo, zakaj so bili odobreni oziroma zavrnjeni, najvišji in najnižji odobreni znesek, skupni zaprošeni znesek in skupni odobreni znesek.

14. člen
(obseg sofinanciranja)

Sofinanciranje izbranega projekta obsega stroške dela redno zaposlenih in materialne stroške, povezane z izvajanjem projekta, kamor sodijo tudi stroški plačil vseh oblik dela izven zaposlitve in stroški dodatnega usposabljanja za strokovne sodelavce oziroma sodelavke. Ministrstvo ne sofinancira tistih stroškov, ki jih v skladu s svojo usmeritvijo in predpisi ne more sofinancirati (npr. investicije), kar navede v javnem razpisu.

Ministrstvo določi višino sredstev za izvedbo posameznega projekta tako, da upošteva nujnost posameznega stroška za izvedbo projekta oziroma oceni realnost višine posameznega stroška. Odhodki projekta se ocenijo v skladu z merili te uredbe oziroma javnega razpisa ter glede na njihov namen za izvedbo projekta.

15. člen
(pogodbe)

Z izbranimi nevladnimi organizacijami ministrstvo sklene pogodbe, s katerimi se natančneje uredijo način in pogoji koriščenja pridobljenih sredstev v skladu s tem pravilnikom.

17. člen
(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.